

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ
พ.ศ. 2547

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบและหลักปฏิบัติราชการในการดำเนิน คดีอาญาของพนักงานอัยการเสียใหม่ให้เหมาะสมกับบทบาทและภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด ในการอำนวยความสะดวก การรักษาผลประโยชน์ของรัฐและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498 อัยการสูงสุดจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 (ชื่อระเบียบ)

ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.2547

ข้อ 2 (วันใช้บังคับ)

ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2547

ข้อ 3 (ยกเลิกระเบียบเก่า)

ให้ยกเลิกระเบียบดังต่อไปนี้ กับบรรดาระเบียบ หลักปฏิบัติราชการและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

- (1) ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.2528
- (2) ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย พ.ศ.2533
- (3) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2538
- (4) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2538
- (5) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2539

- (6) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2539
- (7) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2545
- (8) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2545
- (9) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2546
- (10) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกา พ.ศ.2546

ข้อ 4 (บทนิยาม)

ในระเบียบนี้

“อริบดี” หมายความว่า อริบดีอัยการฝ่ายหรืออริบดีอัยการเขตที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“รองอริบดี” หมายความว่า รองอริบดีอัยการฝ่ายหรือรองอริบดีอัยการเขตที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“อัยการศาลสูง” หมายความว่า พนักงานอัยการผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกาภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ

“หัวหน้าพนักงานอัยการ” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายที่รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาประจำศาลชั้นต้น หรืออัยการจังหวัดที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“ผู้กลับรองงาน” หมายความว่า พนักงานอัยการที่มีอาวุโสถัดจากหัวหน้าพนักงานอัยการลงมา ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กลับรองงาน

“สำนักงานคดีอาญา” หมายความว่า สำนักงานคดีอาญา สำนักงานคดีอาญากรุงเทพใต้ สำนักงานคดีอาญาธนบุรี สำนักงานคดีอาญาเสพตติค สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร สำนักงานคดีพิเศษ สำนักงานคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว สำนักงานคดีศาลแขวง สำนักงานอัยการจังหวัดมีนบุรี สำนักงานต่างประเทศ และสำนักงานคดีที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา

“สำนักงานอัยการจังหวัด”” หมายความว่า สำนักงานอัยการจังหวัด สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง และสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด

“การดำเนินคดี”” หมายความว่า การดำเนินการไปตามอำนาจและหน้าที่ในทางอรรถคดีของพนักงานอัยการ

“คดีวิสามัญฆาตกรรม”” หมายความว่า คดีฆาตกรรมที่ผู้ตายถูกเข้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่

“วิธีการเพื่อความปลอดภัย”” หมายความว่า วิธีการเพื่อความปลอดภัย ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

“การติดตามพฤติการณ์”” หมายความว่า การสืบค้นฟังความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ที่เป็นไปเกี่ยวกับความประพฤติของจำเลยผู้ถูกศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยว่าได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ”” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการ-ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมาย และได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ”” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงาน ในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

หมวดที่ 1 ข้อความเบื้องต้น

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

ข้อ 5 (ภารกิจและบทบาทของพนักงานอัยการ)

พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรม การรักษาผลประโยชน์ของรัฐ และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยจักต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว เท้าเทียมกัน และเป็นธรรม กับทั้งต้องกระทำให้เป็นที่ยอมรับศรัทธาแก่ประชาชน

พนักงานอัยการเป็นทนายแผ่นดิน และเป็นตัวแทนของแผ่นดินในการตรวจสอบและค้นหาความจริงในคดีอาญา การควบคุมการดำเนินคดีอาญาของรัฐ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาและจำเลย ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นด้วย ส่วนบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายและพยาน พนักงานอัยการพึงให้ความคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ข้อ 6 (หลักการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ)

พนักงานอัยการมีอิสระในการดำเนินคดีอาญาภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

การมอบหมายให้ดำเนินคดี การควบคุมและการตรวจสอบ รวมทั้งการเปลี่ยนตัวผู้ดำเนินคดี เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาอาจกำหนดการแบ่งภาระหน้าที่ และหรือมอบหมายงานให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งปฏิบัติงาน หรือช่วยกลั่นกรองงานเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะเรื่องก็ได้

ผู้บังคับบัญชาอาจเรียกสำนวนคดีใดคดีหนึ่งที่อยู่ในเขตอำนาจมาตรวจสอบพิจารณา และหรือดำเนินคดีเสียเอง หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดดำเนินคดีแทนก็ได้ และในกรณีที่เห็นควรกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม ให้เสนอตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง เว้นแต่ความเห็นหรือคำสั่งเดิมนั้นเป็นของอธิบดี ให้เสนออัยการสูงสุดหรือรองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ 7 (การอุดช่องว่างของระเบียบและการหารือ)

ในกรณีที่ระเบียบนี้ไม่ได้กล่าวถึงไว้ ให้พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจพิจารณาปฏิบัติไปตามที่เห็นสมควร โดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

หากจำเป็นจะต้องหารือในปัญหาหรือข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้หารือไปยังอัยการสูงสุด โดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ข้อ 8 (หน้าที่เร่งรัดคดี)

พนักงานอัยการต้องดำเนินคดีทุกคดีให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว โดยเฉพาะคดีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขังอยู่ ให้ดำเนินคดีโดยเร็วเป็นพิเศษ

ส่วนที่ 2

เขตอำนาจและอำนาจหน้าที่

ข้อ 9 (การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ)

อธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่กำหนดในกฎหมายและคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผน จัดองค์กรบริหารงานบุคคล อำนาจการประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

รองอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่กำหนดในกฎหมายและคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุดรองจากอธิบดี มีอำนาจหน้าที่อำนาจการประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด และอธิบดี

หัวหน้าพนักงานอัยการ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่กำหนดในกฎหมายและคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจหน้าที่อำนาจการประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินคดี ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด อธิบดี และรองอธิบดี

ข้อ 10 (การส่งจ่ายสำนวน การคืนสำนวน และการแจ้งข้อหาเพิ่มเติม)

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ส่งจ่ายสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชา และต้องลงชื่อในคำสั่งพร้อมวันเดือนปีที่ส่ง แม้จะส่งจ่ายให้ตนเองก็ตาม การคืนสำนวนการสอบสวนก็ดี การสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาเพิ่มเติมก็ดี ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง

กรณีที่คำสั่งหรือระเบียบนี้มิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้กำหนดวิธีปฏิบัติเป็นกรณีเฉพาะเรื่องไว้ การคืนสำนวนการสอบสวนในกรณีไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลนั้น ให้พนักงานอัยการประจำศาลนั้น ๆ ส่งสำนวนคดีนั้นคืนพนักงานสอบสวนเพื่อส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาลที่คดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจ

ข้อ 11 (การร่วมมือกับหน่วยงานอื่น)

ในการดำเนินคดีอาญา หากจำเป็นต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามกฎหมายและไม่ให้เสียหายแก่ราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ 12 (การรายงานข้อบกพร่องของกฎหมาย)

ในการดำเนินคดีอาญา หากพบข้อบกพร่องหรือช่องว่างของกฎหมาย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับรายงาน พร้อมด้วยความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไข ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะคิดจะเสร็จเด็ดขาดแล้วหรือไม่ก็ตาม

ส่วนที่ 3

แนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวน

จากพนักงานสอบสวน

ข้อ 13 (การรับสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้)

สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 นั้น หมายถึงสำนวนที่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหายังไม่ได้และ ไม่มีตัวผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรตั้งไม่ฟ้องแล้ว ให้พนักงานอัยการรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้ โดยพนักงานสอบสวนไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวน

ข้อ 14 (การรับสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่ หรือปล่อยตัวชั่วคราวหรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก)

สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด และผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยตัวชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 หมายถึง สำนวนที่มีตัวผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุม ขัง หรือปล่อยตัวชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก

สำนวนดังกล่าวในวรรคก่อน หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรตั้งฟ้อง ย่อมต้องมีตัวผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวนและได้ทำการสอบสวนผู้ต้องหาแล้ว พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมสำนวน หรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ ถ้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ โดยผู้ต้องหาหลบหนีประกันหรือ ไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ กรณีเช่นนี้ไม่ทำให้สำนวนดังกล่าวเปลี่ยนเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาไม่ได้

พนักงานอัยการจะรับสำนวนการสอบสวนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ซึ่งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรตั้งฟ้องไว้พิจารณาได้ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมสำนวน แม้ว่าผู้ต้องหาซึ่งได้รับการปล่อยชั่วคราวจะถูกสอบสวนเกินกำหนดเวลาสามเดือนหรือหกเดือน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 113 วรรคแรก แล้วก็ตาม

(2) หากผู้ต้องหาขังอยู่ต้องเป็นกรณี queผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการผู้รับสำนวนไว้จะยื่นฟ้องได้

(3) ถ้าผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นนั้น ให้นำความในข้อ 99 มาใช้บังคับ

ส่วนที่ 4

การควบคุมตรวจสอบทั่วไปและการปฏิบัติต่อสำนวน

ข้อ 15 (การควบคุมการดำเนินคดีสำคัญ)

ในคดีอาญาที่มีความสำคัญ เช่น โดยฐานความผิด โดยฐานะของผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้เสียหาย หรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาเข้าร่วมดำเนินคดีหรือควบคุมการดำเนินคดีโดยใกล้ชิด และให้รายงานผลการดำเนินคดีดังกล่าวให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบเป็นกรณีพิเศษโดยผ่านอธิบดี

เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับรายงานให้อัยบดีทราบ และเมื่ออัยบดีทราบแล้ว ไม่ว่าจะโดยการรายงานดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม หากเห็นสมควรจะเข้าดำเนินคดีหรือร่วมดำเนินคดีก็ได้ แล้วให้รายงานสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อทราบ

ข้อ 16 (การรายงานสำนวนค้าง)

สำนวนคดีอาญาดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นสำนวนที่ค้างระหว่างจัดการ คือ

(1) สำนวนที่ยังมิได้สั่ง
 (2) สำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม หรือให้ส่งพยานมาเพื่อซักถาม
 (3) สำนวนปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาซึ่งมีคำสั่งฟ้องและรอส่งตัวมาฟ้อง หรือ ถ้าผู้ต้องหาหลบหนีและยังมิได้จัดการให้ได้ตัวมา

(4) สำนวนที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี รวมตลอดถึงสำนวนที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นแย้งให้ฟ้อง และอยู่ระหว่างการพิจารณาของอัยการสูงสุดด้วย

(5) สำนวนที่อยู่ระหว่างขออนุญาตฟ้อง

สำนวนปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา ซึ่งพนักงานอัยการสั่งฟ้องผู้ต้องหา และแย้งให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหามาส่งเพื่อยื่นฟ้องนั้น มิให้ถือเป็นสำนวนค้าง

หัวหน้าพนักงานอัยการต้องส่งรายงานสำนวนค้างประจำเดือน ตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด โดยผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ภายในวันทำการที่ห้าของเดือนถัดไป

ข้อ 17 (การเก็บรักษาสำนวน)

ให้พนักงานอัยการเก็บรักษาสำนวนการสอบสวนทุกประเภทที่มีความเห็นและคำสั่งแล้ว เว้นแต่สำนวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดและสำนวนชั้นสูตรพลิกศพที่มีการไต่สวนแล้ว ให้ส่งคืนพนักงานสอบสวนเก็บรักษา แต่ให้เก็บสำเนาหนังสือนำเสนอไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 18 (สำนวนที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า)

สำนวนคดีที่มีลักษณะพิเศษอันน่าจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของพนักงานอัยการ เช่น ข้อเท็จจริงในคดีเป็นเรื่องที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือมีลักษณะร้ายแรง กระทบกระเทือนความรู้สึกของประชาชนโดยทั่วไป หรือมีปัญหาข้อกฎหมาย หรือกระบวนการพิจารณาตัดสินขั้นต้นซึ่งมีเงื่อนไขเป็นพิเศษ เป็นต้น เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วให้ส่งสำนวนดังกล่าวไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดทุกเรื่อง

ข้อ 19 (การเก็บและทำลายสำนวน)

สำนวนคดีอาญานอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 18 ให้จัดการทำลายเสียได้เมื่อพ้นกำหนดดังต่อไปนี้

(1) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ศ.1 ที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำไม่ถึง 5 ปี ซึ่งจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง และศาลได้พิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ศ.3 สำนวนคดีเปรียบเทียบตามสารบบ ศ.2 ก สำนวนคดีฟ้องด้วยวาจาตามสารบบ ศ.4 สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ศ.5 ที่ไม่รับแก้ต่างหรือรับแก้ต่างแต่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง สำนวนคดีอาญาที่หรือพ้นชั้นพิจารณาใหม่และศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ให้เก็บรักษาไว้มีกำหนดสอง พ.ศ.

(2) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ศ.1 ที่จำเลยให้การปฏิเสธ หรือที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ซึ่งจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง สำนวนคดีอาญาที่รับแก้ต่างตามสารบบ ศ.5 และคดีดังกล่าวศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ ให้เก็บรักษาไว้มีกำหนดสิบเอ็ด พ.ศ.

(3) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ศ.1 และ ศ.2 เฉพาะกรณีสั่งไม่ฟ้อง สำนวนคดีอาญาซึ่งมีเงื่อนไขระงับคดีและพนักงานอัยการให้มีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามข้อ 54 ให้เก็บรักษาไว้ภายในกำหนดอายุความ

การทำลายสำนวน ให้กระทำโดยการเผาหรือย่อยสลายทำลาย และให้บันทึกหลักฐานในการทำลายไว้ด้วย

ข้อ 20 (การขیمหรือคัดสำเนาสำนวน)

การขیمหรือคัดสำเนาสำนวนการสอบสวนให้ดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

(1) สำนวนการสอบสวนคดีที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประสงค์จะขیمหรือขอคัดสำเนาสำนวนทั้งหมดหรือบางส่วนไปเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการอนุญาตให้ขیمหรือคัดสำเนาไปได้

(2) สำนวนการสอบสวนคดีที่ยังไม่เสร็จเด็ดขาด หากผู้เกี่ยวข้องประสงค์จะขیمหรือขอคัดสำเนาสำนวนทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณา หากเห็นว่าไม่เป็นการขัดข้องหรือเสียหายแก่การดำเนินคดี ให้อนุญาตให้ขیمหรือคัดสำเนาไปได้

(3) สำนวนการสอบสวนที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการ หากปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าได้จับกุมผู้ต้องหาผิดตัว และพนักงานสอบสวนได้ติดต่อขอให้พนักงานอัยการส่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือให้ส่งพยานมาให้ซักถาม เมื่อพนักงานสอบสวนได้ขیمหรือคัดสำเนาสำนวนไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการดังกล่าว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณา ถ้าเห็นว่าไม่เป็น

การเสื่อมเสียความยุติธรรม ก็ให้อนุญาตให้ยื่นหรือคัดสำเนาไปได้

(4) การติดต่อขอรับสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องติดต่อโดยตรงกับหัวหน้าพนักงานอัยการ สำหรับส่วนกลาง กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ จะติดต่อขอจากอัยการสูงสุดโดยตรงก็ได้

(5) ในกรณีที่สำนวนการสอบสวนอยู่ที่อัยการศาลสูง ให้อัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงหรืออัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงเขต เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ยื่นหรือคัดสำเนาสำนวนการสอบสวนแล้วแต่กรณี

ข้อ 21 (การตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การในชั้นสอบสวน)

เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายหรือจำเลยย่อมมีสิทธิ ขอตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนในชั้นสอบสวนได้ โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

กรณีที่ผู้เสียหายหรือจำเลยขอตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารอื่น ๆ ในสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาตามความเหมาะสมและไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและแก่ผู้อื่น โดยให้นำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 มาตรา 14, 15 และมาตรา 17 มาพิจารณาประกอบด้วย

ในคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากผู้เสียหายหรือจำเลยหรือ ผู้มีส่วนได้เสียขอตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารในสำนวนการสอบสวนคดีนั้น ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในการพิจารณาคำขอดังกล่าวในวรรคหนึ่งต้องพิจารณาตั้งโดยเร็ว ถ้ามีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ให้พิจารณาสั่งให้เสร็จภายในวันทำการถัดไปนับแต่เหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดลง

คำสั่งไม่อนุญาตจะต้องบันทึกเหตุผลในการสั่งไว้ให้ชัดเจน และต้องแจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยเร็ว

เอกสารประกอบคำให้การของผู้เสียหายหรือจำเลยในชั้นสอบสวน หมายถึง

- (1) เอกสารที่ผู้เสียหายหรือจำเลยนำมามอบให้
- (2) เอกสารที่ผู้เสียหายหรือจำเลยลงลายมือชื่อไว้
- (3) เอกสารที่ผู้เสียหายหรือจำเลยกล่าวอ้างหรือให้การพาดพิงถึง ทั้งนี้ การ

เปิดเผยจะต้องไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

การอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่อนุญาตให้ตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การหรือเอกสารประกอบคำให้การ ให้อุทธรณ์ไปยังอธิบดี โดยจะยื่นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการหรือยื่นโดยตรงต่ออธิบดีก็ได้

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรีบส่งคำอุทธรณ์ที่ได้รับนั้นไปยังอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่งโดยเร็ว ให้อธิบดีดำเนินการตามความในวรรคสองและวรรคสาม โดยอนุโลม คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

ข้อ 22 (การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน)

การจัดทำสารบบ บัญชี และรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเพื่อผลในการตรวจสอบ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินคดี ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ให้อธิบดีหรือรองอธิบดีผู้ได้รับมอบหมายตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการของพนักงานอัยการในบังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดแล้วรายงานให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบ

การตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการตามความในวรรคก่อน ให้กระทำโดยอาศัยแนวทางดังต่อไปนี้

- (1) การปฏิบัติค่อสำนวนเป็นไปตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- (2) การตรวจสำนวน การทำความเห็นและคำสั่ง ได้พิจารณาโดยถี่ถ้วน มีเหตุผลสมควรหรือไม่
- (3) การดำเนินคดีในชั้นศาลเป็นไปตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- (4) การเร่งรัดคดีได้เป็นไปตามสมควรแก่เวลาหรือไม่
- (5) การปฏิบัติภายหลังคดีเสร็จสิ้นแล้วได้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- (6) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

การรายงานดังกล่าวในวรรคสอง ให้จำแนกรายงานเป็นรายสี่เดือน ตุลาคม - มกราคม กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม มิถุนายน - กันยายน โดยให้จัดส่งรายงานภายในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 10 มิถุนายน และ 10 ตุลาคม ตามลำดับ

ข้อ 23 (การรายงานผลการปฏิบัติงาน)

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานบัญชีแสดงรายละเอียดโดยสรุปเฉพาะคดีที่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง และคดีที่มีคำสั่งเกี่ยวกับของกลางที่มีผลไม่ขอรับทุกคดี โดยจัดทำเป็นรายเดือนตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด แล้วรายงานต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีผู้ได้รับมอบหมาย

อธิบดีหรือรองอธิบดีผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจเรียกสำนวนคดีหนึ่งคดีใดมาตรวจสอบและพิจารณาประกอบการรายงานบัญชีแสดงรายละเอียดดังกล่าวในวรรคก่อนได้

ข้อ 24 (การขอทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี)

ในคดีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือ ผู้มีส่วนได้เสียขอทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง สรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการในการสั่งคดี ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

กรณีที่มีผู้เสียหายหรือจำเลยขอตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารอื่น ๆ ในสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณา โดยให้นำความในข้อ 21 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งตอบผู้ขอเป็นหนังสือแล้วส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวรายงานอธิบดีเพื่อทราบ

หนังสือแจ้งตอบผู้ขอดังกล่าวในวรรคก่อน ให้แจ้งด้วยว่าผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์หนังสือดังกล่าวได้ และให้นำระเบียบการอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารของหัวหน้าพนักงานอัยการตามข้อ 21 วรรค 7, 8 และ 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 5

อัยการกับการสอบสวน

ข้อ 25 (พนักงานอัยการกับการสอบสวน)

การให้คำแนะนำปรึกษาในการสืบสวนและสอบสวน การเข้าร่วมในการสอบสวนตามที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร้องขอ เป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่พนักงานอัยการที่พึงกระทำ ทั้งนี้ เพื่อให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพ เป็นการอำนวยความสะดวกธรรมแก่ประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของรัฐ

ข้อ 26 (การให้คำแนะนำปรึกษาและเข้าร่วมสอบสวน)

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา ได้ขอความร่วมมือพนักงานอัยการให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน หรือขอให้เข้าร่วมในการสอบสวนนั้น พนักงานอัยการพึงให้คำแนะนำปรึกษาหรือเข้าร่วมในการสอบสวน แล้วทำบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงอัยการสูงสุดเพื่อทราบ

ข้อ 27 (กรณีพนักงานสอบสวนบกพร่องหรือไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง)

ในการดำเนินคดีอาญา ถ้าพนักงานอัยการไม่ได้รับความร่วมมือหรือพบข้อบกพร่องของพนักงานสอบสวนอันอาจทำให้คดีเสียหายได้ พนักงานอัยการอาจแนะนำพนักงานสอบสวนโดยตรงหรือทำหนังสือชี้แจงข้อบกพร่องและวิธีแก้ไขหรือป้องกัน โดยทำเป็นความเห็นเสนอไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อแจ้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานอัยการ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือทำความเข้าใจเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดี เพื่อแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงานสอบสวน

ส่วนที่ 6

การสอบสวนและการดำเนินคดี

เกี่ยวกับความผิดที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย

ข้อ 28 (การร่วมสอบสวนในคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย)

กรณีที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนที่รับผิดชอบในคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย และได้มอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานสอบสวนคนใดแล้ว หากอัยการสูงสุดได้มอบหมายให้พนักงานอัยการในสำนักงานใดร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานอัยการที่อัยการสูงสุดมอบหมายดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1)หารือร่วมกับพนักงานสอบสวนเพื่อวางแนวทางการสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ปฏิบัติการ
- (2) ร่วมสอบสวนพยานหรือผู้ต้องหา และเข้าร่วมในการรวบรวมพยาน-หลักฐานอื่นตามที่เห็นสมควร
- (3) หากไม่เห็นพ้องด้วยการสอบสวนหรือการรวบรวมพยานหลักฐานใด ๆ ของพนักงานสอบสวน ให้รายงานอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณา
- (4) พิจารณาให้ความเห็นแก่พนักงานสอบสวนในกรณีที่พนักงานสอบสวนจะต้องใช้มาตรการบังคับกับบุคคลโดยการออกหมายอาญา เช่น หมายค้น หรือหมายจับ ยกเว้นในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนซึ่งพนักงานสอบสวนไม่อาจขอความเห็นจากพนักงานอัยการได้
- (5) รายงานผลการสอบสวนให้อัยการสูงสุดทราบเป็นระยะ

ข้อ 29 (การพิจารณาสั่งคดีเกี่ยวกับความผิดที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย)

ในกรณีที่อัยการสูงสุดมิได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อการสอบสวนคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานอัยการในท้องที่ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาสั่งคดีตามอำนาจหน้าที่ แล้วรายงานให้อัยการสูงสุดทราบ

ข้อ 30 (วิธีปฏิบัติกรณีจะมีคำสั่งไม่ฟ้อง ไม่อุทธรณ์ หรือไม่ฎีกา)

คดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย หากจะมีคำสั่งไม่ฟ้อง ไม่อุทธรณ์ หรือไม่ฎีกา ทุกข้อหาหรือบางข้อหา ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจเสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอธิบดีผู้รับผิดชอบ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ 31 (การรายงานผลคดี)

เมื่อศาลมีคำพิพากษาในคดีความผิดตามความในส่วนนี้ ให้พนักงานอัยการส่งสำเนาคำพิพากษาแต่ละชั้นศาลและรายงานให้อัยการสูงสุดทราบโดยเร็ว

หมวดที่ 2

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ส่วนที่ 1

การปล่อยชั่วคราว

ข้อ 32 (หลักการในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล)

การกระทำของรัฐที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐ จะกระทำได้ต่อเมื่อกรณีมีความจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น เหตุนี้การคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามปกติจึงต้องพิจารณาว่าเป็นกรณีที่ น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือไม่ด้วย ฉะนั้น หากกรณีคดีมีหลักฐานตามสมควรว่า การกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นความผิดร้ายแรง หรือเป็นที่น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือกรณีคดีมีหลักฐานตามสมควรว่า การกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นความผิดและมีเหตุอื่นที่จำเป็นและสมควรก็จะเป็นกรณีที่ต่อนำเหตุดังกล่าวมาพิจารณาว่าจำเป็นต้องคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อดำเนินคดีต่อไปหรือไม่ด้วยเช่นกัน

ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา พนักงานอัยการต้องพิจารณาถึงความจำเป็นในการที่จะเอาตัวบุคคลนั้นไว้ในอำนาจรัฐ ตามนัยดังกล่าวมาแล้วในวรรคหนึ่ง โดยพิจารณาซึ่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยกับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งขัดแย้งกัน หากเห็นว่าสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะถูกกระทบเกินความจำเป็นหรือเกินสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเห็นว่าไม่มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไม่มีเหตุอื่นที่จำเป็นและสมควรแล้ว พนักงานอัยการต้องปล่อยตัวบุคคลหรืออนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามคำร้องขอเสมอ

ข้อ 33 (การพิจารณาและตั้งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว)

ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา พนักงานอัยการต้องพิจารณาโดยไม่ชักช้า หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้สั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยจะต้องบันทึกเหตุผลในการสั่งไว้ให้ชัดเจน ในกรณีสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว พนักงานอัยการต้องแจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอปล่อยชั่วคราวทราบโดยเร็ว

ความคิดลหุโทษหรือความคิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความคิดลหุโทษ หรือความคิดอื่นที่กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจควบคุมผู้ต้องหา พนักงานอัยการจะสั่งควบคุมผู้ต้องหาไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับทราบวันและเวลานัดเพื่อมาพบพนักงานอัยการตามกำหนด หากไม่ลงลายมือชื่อให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี ขึ้นไป พนักงานอัยการพึงตระหนักว่า กฎหมายมิได้บัญญัติให้ต้องมีหลักประกันด้วยเสมอไป

ในการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน ต้องทำสัญญาประกันตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด ในการกำหนดจำนวนเงินในสัญญาประกันหรือเรียกหลักประกัน พนักงานอัยการจะกำหนดจำนวนเงินหรือเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้

หลักทรัพย์ตามมาตรา 114 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายความว่า หลักทรัพย์ทุกชนิด เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง พันธบัตร สลากออมสิน ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและผู้จ่ายได้รับรองตลอดไป ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง หนังสือรับรองของธนาคารหรือหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยที่รับรองว่าจะชำระเงินตามจำนวนที่ระบุในสัญญาประกันแทนผู้ประกันในกรณีผิดสัญญาประกัน เป็นต้น

การฝาก การเช่า การถอนหรือคืนเงินสด ซึ่งเป็นหลักประกันให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการนั้น ส่วนหนังสือสำคัญอย่างอื่น เอกสารสิทธิตามกฎหมาย ที่ดิน หรือเอกสารหลักทรัพย์อื่น ให้เก็บรักษาไว้ในตู้นิรภัย หากไม่มีตู้นิรภัยให้เก็บรักษาไว้ในสถานที่เห็นสมควร

ข้อ 34 (การประกันด้วยบุคคลโดยไม่มีหลักประกัน)

การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกัน ให้พิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้ร้องจากอาชีพ สถานภาพ ชื่อเสียงทางสังคมหรือคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้ร้อง ผู้ต้องหามีสิทธิร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันได้ด้วย

ข้อ 35 (กรณีหน่วยงานของรัฐขอปล่อยชั่วคราว)

ในกรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ หากหน่วยงานของรัฐหรือผู้รับมอบอำนาจ ร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วยบุคคลแทนการนำเงินสดหรือหลักทรัพย์มาวางประกัน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาให้ความร่วมมือ

ข้อ 36 (การใช้หลักประกันเดิมในการปล่อยชั่วคราว)

ในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร หากมีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน โดยมีการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันต่อพนักงานสอบสวนและยังมิได้รับหลักประกันคืนแล้วต่อมาผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานอัยการ โดยขอให้ถือเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นหลักประกัน เมื่อเห็นเป็นการสมควร หัวหน้าพนักงานอัยการอาจสั่งอนุญาตให้ปล่อย

ชั่วคราวโดยถือว่าทรัพย์สินนั้นเป็นหลักประกันในชั้นพนักงานอัยการได้ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการจัดการให้ได้หลักประกันดังกล่าวมาโดยเร็ว

ข้อ 37 (การปล่อยชั่วคราวชั้นศาล)

ในกรณีที่ศาลสอบถามพนักงานอัยการว่าจะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่ประการใด ให้พนักงานอัยการพิจารณาแถลงตามหลักการในข้อ 32

หากเห็นเป็นการสมควร พนักงานอัยการจะบรรยายในคำฟ้องว่า จะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวจำเลยหรือไม่ โดยพิจารณาข้อเท็จจริงตามหลักการในข้อ 32 ก็ได้

ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกฟ้องในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ให้พนักงานอัยการบรรยายในคำฟ้องด้วยว่า จะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างการพิจารณาหรือไม่ประการใด ในกรณีที่คัดค้านให้ระบุเหตุแห่งการคัดค้านไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงผลเสียหายแก่บุคคล การคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนที่ถูกฟ้องด้วยเสมอ

ข้อ 38 (การอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว)

การอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวของหัวหน้าพนักงานอัยการ ให้อุทธรณ์ไปยังอธิบดี

การยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จะยื่นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ หรือยื่นโดยตรงต่ออธิบดีก็ได้

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับส่งคำอุทธรณ์ที่ได้รับไปยังอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่งโดยเร็ว และให้นำความในข้อ 33 บรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

ข้อ 39 (การพิจารณาสำนวนคดีอาญาที่มีการปล่อยชั่วคราวครบกำหนด 6 เดือน)

สำนวนคดีอาญาที่มีการปล่อยชั่วคราวโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน หากสำนวนคดีดังกล่าวใกล้ครบกำหนด 6 เดือน ให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลขอให้ขังผู้ต้องหาต่อไปตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เฉพาะแต่ในกรณีที่คดีมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดอาญาร้ายแรง หรือมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นตามมาตรา 66 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 237 เท่านั้น แต่ถ้าพนักงานอัยการจะไม่ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ขังผู้ต้องหา ก็ให้ขอความเห็นชอบจากอธิบดี

ข้อ 40 (การพิจารณากรณีผิดสัญญาประกัน)

ในกรณีผิดสัญญาประกัน ถ้าเห็นสมควรหัวหน้าพนักงานอัยการจะลดหรือลดค่าปรับก็ได้ แล้วรายงานตามลำดับชั้นถึงอธิบดี

การลดค่าปรับดังกล่าวในวรรคก่อน ควรปรับไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนตามสัญญาบวกด้วยค่าใช้จ่ายในกรณีที่อาจมีการดำเนินคดี

ส่วนที่ 2

การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้อ 41 (หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)

อนุสนธิหลักการในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามนัยข้อ 32 พนักงานอัยการมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

เมื่อความปรากฏต่อพนักงานอัยการเองหรือจากการร้องขอว่าบุคคลใดถูกเอาตัวไว้ในอำนาจรัฐโดยมิชอบ หรือโดยผู้นั้นไม่จำต้องยอม พนักงานอัยการต้องรีบดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ข้อ 42 (วิธีปฏิบัติเบื้องต้น)

เมื่อมีกรณีที่จะต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามข้อ 41 กล่าวคือ เมื่อปรากฏว่าไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ระหว่างสอบสวนตามนัยมาตรา 72 (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือบุคคลใดต้องถูกควบคุม ขัง หรือจำคุกโดย ผิดกฎหมาย หรือถูกจำคุกผิดจากคำพิพากษาของศาล หรือบุคคลใดถูกควบคุม หรือขังโดยบุคคลอื่นโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายตามนัยมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ไม่ว่ากรณีจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังจากที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนหรือได้มีการสอบสวนเรื่องนั้นหรือไม่ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งย้ายเรื่องให้พนักงานอัยการ คนใดคนหนึ่งดำเนินการโดยไม่ชักช้า และจัดลงสารบบคดีเป็นคดีประเภทคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้อ 43 (การตรวจสอบข้อเท็จจริง)

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต่อไป ให้พนักงานอัยการดำเนินการตรวจสอบโดย

- (1) แจ้งให้บุคคลที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องมาพบพนักงานอัยการแล้วสอบปากคำไว้
- (2) ถ้าจำเป็นให้ออกหมายเรียกบุคคลที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องมาให้ด้วยคำต่อพนักงานอัยการ ตามความในมาตรา 13 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498
- (3) ดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควร

การบันทึกคำให้การหรือบันทึกอื่นใดตามความในข้อนี้ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 12 และมาตรา 13 โดยอนุโลม บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขัง มีสิทธิยื่นคำร้องขอตามหมวดนี้

ข้อ 44 (อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและสั่งสำนวน)

เมื่อพนักงานอัยการได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจนสิ้นกระแสความแล้ว ให้พิจารณาทำความเข้าใจความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อสั่งยื่นคำร้องหรือสั่งยุติเรื่องแล้วแต่กรณี

ข้อ 45 (การดำเนินการตามมาตรา 72(2))

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นกรณีจะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา 72(2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะไม่มีความจำเป็นต้องขังบุคคลไว้ระหว่างสอบสวน ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายปล่อยผู้ต้องหาไปทันที

กรณีที่ไม่มี ความจำเป็นต้องขังบุคคลไว้ระหว่างสอบสวน เช่น ไม่มีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนีและจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน อีกทั้งไม่มีพฤติการณ์ว่าจะก่ออันตรายโดยไปกระทำความผิดซ้ำ

ข้อ 46 (การดำเนินการคุ้มครองบุคคลผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย)

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นกรณีจะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 240 เพราะบุคคลต้องถูกคุมขังโดยผิดกฎหมาย หรือถูกจำคุกผิดจากคำพิพากษา หรือบุคคลถูกคุมขังโดยบุคคลอื่นโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อย

ข้อ 47 (การสั่งยุติเรื่อง)

ในกรณีที่ข้อเท็จจริงไม่มีมูลเพียงพอที่จะดำเนินการตามข้อ 45 หรือข้อ 46 ให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งยุติเรื่องและเสนออริบดีเพื่อทราบ แล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบด้วย

คำสั่งยุติเรื่องของพนักงานอัยการตามวรรคหนึ่ง ไม่ตัดสิทธิที่จะร้องขอต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานอัยการให้ทบทวนคำสั่งนั้น

ส่วนที่ 3

การร้องขอความเป็นธรรม

ข้อ 48 (การตั้งคดีกรณีร้องขอความเป็นธรรม)

คดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรม ในกรณีที่จะมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทุกข้อหาหรือบางข้อหา ให้เสนอสำนวนพร้อมความเห็นตามลำดับชั้นถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาล้าง

กรณีที่มีคำสั่งฟ้อง ให้ดำเนินการให้ได้ตัวผู้ต้องหาขึ้นฟ้องต่อศาล และให้รีบทำบันทึกส่งคำร้องขอความเป็นธรรม สำเนาความเห็นและคำสั่งพร้อมทั้งสำเนารายงานการสอบสวนเสนออธิบดีเพื่อทราบ

กรณีดังกล่าวในวรรคก่อน หากเป็นกรณีที่ต้องกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม หรือต้องถอนฟ้อง ให้นำความในข้อ 6 วรรคท้าย หรือข้อ 128 มาใช้บังคับแล้วแต่กรณี

หมวดที่ 3

การตรวจพิจารณาสำนวนและการใช้ดุลพินิจ

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 49 (การตรวจพิจารณาสำนวน)

ในการพิจารณาสำนวน พนักงานอัยการต้องให้ความสำคัญกับสำนวนทุกประเภท ต้องพิจารณาและสั่งสอบสวนให้เสร็จสิ้นกระเสาะความ ด้วยความรอบคอบและรวดเร็ว แล้วจึงมีความเห็นและคำสั่ง

ข้อ 50 (ผู้รับผิดชอบการดำเนินคดี)

การออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้มีอำนาจดำเนินคดีนั้น

ส่วนการลงนามในคำฟ้อง เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าพนักงานอัยการ เว้นแต่กรณีจำเป็นและเร่งด่วน ให้พนักงานอัยการผู้มีอาวุโสถัดลงมาใช้อำนาจลงนามในคำฟ้อง

ในกรณีที่มีคำสั่งตั้งคณะทำงานเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดี ให้หัวหน้าคณะทำงานหรือผู้ที่คณะทำงานมอบหมายเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง

¹ ความในข้อนี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548

ข้อ 51 (อำนาจหน้าที่ของอัยการชั้น 5 และชั้น 6)

อัยการชั้น 5 และอัยการชั้น 6 ผู้ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพนักงานอัยการ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีใด ให้มีอำนาจดำเนินคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ และเมื่อสั่งคดีแล้ว ให้เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ กรณีมีคำสั่งฟ้องให้เสนอความเห็นและคำสั่งพร้อมด้วยร่างคำฟ้อง สำหรับกรณีมีคำสั่งให้รับแก้ต่างคดีอาญา หากต้องยื่นคำให้การให้เสนอร่างคำให้การด้วย

การเสนอเพื่อทราบ ให้เสนอก่อนยื่นคำฟ้องหรือคำให้การ เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการมีความเห็นและคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น

กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ไม่อาจเสนอเพื่อทราบก่อนยื่นคำฟ้องหรือคำให้การ เช่น คดีจะขาดอายุความฟ้องร้อง หรือเหตุอื่นที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย ให้เสนอเพื่อทราบภายหลังยื่นคำฟ้องหรือคำให้การโดยเร็ว

ข้อ 52 (อำนาจหน้าที่ของอัยการชั้น 1 ถึงชั้น 4)

อัยการชั้น 4 ผู้ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพนักงานอัยการ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีใด ให้ตรวจพิจารณาสำนวนแล้วทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาสั่ง เว้นแต่คดีนั้นมีอัตราโทษแต่ละฐานความผิดจำคุกอย่างสูงไม่ถึงสิบปี และหรือมีโทษปรับไม่ถึงสองหมื่นบาท ให้มีอำนาจสั่งคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ แต่ต้องเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบทันที และให้นำความในข้อ 51 ววรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

อัยการชั้น 2 อัยการชั้น 3 เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีใด ให้ตรวจพิจารณาสำนวนแล้วทำความเห็นเสนอผู้ก่ำนกรองงาน เพื่อทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาสั่ง

สำนวนคดีปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา ถ้าเห็นควรสั่งฟ้องให้เสนอร่างคำฟ้องด้วย

สำนวนคดีดังต่อไปนี้ หากมีข้อคดีที่เห็นควรมีคำสั่งไม่ขอรับของกลาง และคดีที่มีความสำคัญตามข้อ 53 ให้ผู้ก่ำนกรองงานพิจารณาสั่งคดีไปได้โดยไม่ต้องเสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ ได้แก่

(1) สำนวนคดีฟ้องด้วยวาจา

(2) สำนวนคดีปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา

(ก) คดีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ซึ่งพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนและผู้ก่ำนกรองงานเห็นควรสั่งฟ้อง

(ข) คดีที่พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบ ในกรณีเห็นว่าการเปรียบเทียบชอบ

(3) สำนวนคดีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด เฉพาะกรณีสั่งให้งดการสอบสวน

กรณีที่จะมอบหมายให้มีผู้กลับครองงานมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ให้หัวหน้าพนักงานอัยการมอบหมายพนักงานอัยการ โดยคำนึงถึงลำดับอาวุโสและความเหมาะสม แล้วรายงานให้อธิบดีทราบ

ในการส่งจ่ายสำนวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการระบุชื่อผู้กลับครองงานในการส่งจ่ายสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการด้วย

อัยการชั้น 1 ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งจ่ายสำนวนคดีที่เหมาะสมกับสถานภาพ โดยระบุชื่อพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ร่วมตรวจสำนวนด้วย ทั้งนี้ เมื่ออัยการชั้น 1 ตรวจสำนวนแล้ว ให้ทำความเห็นเสนอพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่

ข้อ 53 (การพิจารณาคดีสำคัญ)

คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพล หรือคดีที่ประชาชนสนใจ หรือคดีความผิดบางประเภทที่รัฐมนตรีมอบหมายป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษ ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งให้ทราบเพื่อถือปฏิบัติ นั้น ในกรณีที่จะมีคำสั่งไม่ฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหา ให้ทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง เมื่ออธิบดีมีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น

ข้อ 54 (การออกคำสั่งกรณีสิทธิของคดีอาญาระงับ)

ในการพิจารณาสำนวนการสอบสวน ให้พนักงานอัยการพิจารณาเรื่องเงื่อนไขระงับคดีก่อน และพนักงานอัยการพิจารณาถึงระงับคดีในเรื่องเงื่อนไขระงับคดีตลอดเวลาการดำเนินคดี

เงื่อนไขระงับคดีตามข้อนี้ คือ

- (1) ผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย
- (2) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- (3) ในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิจารณา
- (4) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง
- (5) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำความผิดยกเลิกความผิดเช่นนั้น
- (6) เมื่อคดีขาดอายุความ
- (7) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ
- (8) เมื่อคดีเป็นความผิดต่อส่วนตัวและมีได้ร้องทุกข์ตามระเบียบ
- (9) เมื่อคดีเป็นความผิดต่อส่วนตัวและผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้ว ไม่ว่าจะได้ยื่นฟ้องก่อนหรือหลังจากที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวน และไม่ว่าคดีที่ผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วนั้นศาลจะพิพากษาแล้วหรือไม่

(10) เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีนั้นแล้ว และไม่มีหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหา นั้นได้

ในกรณีที่คดีใดมีเงื่อนไขระงับคดีดังกล่าวในวรรคสอง ให้พนักงานอัยการสั่งคดีว่า “ยุติการดำเนินคดีเพราะ...(ระงับเงื่อนไขระงับคดี)...” โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การสั่งยุติการดำเนินคดีดังกล่าวในวรรคสาม ให้พนักงานอัยการผู้มีอำนาจดำเนินคดีเป็นผู้พิจารณาสั่ง แล้วเสนอสำนวนให้ผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นทราบโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการสั่งคดีตามข้อนี้ พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามได้

เมื่อมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามข้อนี้แล้ว ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งยุติการดำเนินคดีแก่พนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว

ถ้าความปรากฏภายหลังว่าเหตุในการออกคำสั่งไม่ถูกต้อง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็น แล้วส่งสำนวนพร้อมความเห็นไปให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้น เว้นแต่อธิบดีเป็นผู้ออกคำสั่ง ให้ทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นไปให้อัยการสูงสุดหรือ รองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ข้อ 55 (การออกคำสั่งกรณีสิทธิฟ้องคดีอาญาระงับไปในชั้นศาล)

ถ้าความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่า สิทธิฟ้องคดีอาญาได้ระงับตามข้อ 54 ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นหรืออัยการศาลสูงแจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ศาลทราบ

ถ้าความปรากฏต่อศาลเองว่า สิทธิฟ้องคดีอาญาระงับหรือตามที่พนักงานอัยการได้แถลงตามวรรคหนึ่ง และศาลได้สอบถามพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นเป็นผู้แถลงข้อเท็จจริงให้ศาลทราบ

“ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี โดยอ้างเหตุสิทธิฟ้องคดีอาญาที่มาฟ้องได้ระงับตามข้อ 54 ถ้าเป็นกรณีตามข้อ 54 (1) (2) (3) และ (4) ให้อัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงหรืออัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงเขต แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาสั่งยุติการดำเนินคดี ทั้งนี้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าเห็นว่ามีใช้กรณีตามข้อ 54 ดังกล่าว ก็ให้อุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

¹¹ ความในวรรคนี้แก้ไขโดยระเบียบสำนักพนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 ลงวันที่ 28 เมษายน 2549

ข้อ 56 (หลักการทั่วไปในการตรวจพิจารณาสำนวน)

พนักงานอัยการต้องตรวจความถูกต้องของสำนวนการสอบสวน และพิจารณาสั่งสำนวนโดยละเอียดรอบคอบ

พนักงานอัยการต้องทำความเข้าใจในสำนวนการสอบสวน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการสอบสวน โดยระบุวัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- (2) การพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนว่าเป็นพยานหลักฐานซึ่งน่าจะพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาได้หรือไม่ เช่น พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ รวมทั้งคำให้การของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน
- (3) แนวทางการดำเนินคดีจากพยานหลักฐาน คำรับสารภาพ และข้อกฎหมายจะทำให้ศาลลงโทษได้หรือไม่
- (4) คำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามข้อหาและบทกฎหมายใด การขอเพิ่มโทษ การขอบวกโทษ การนับโทษต่อจากคดีอื่น และคำสั่งเกี่ยวกับของกลางในคดี รวมทั้งจะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยได้หรือไม่

ในกรณีที่สำนวนการสอบสวนมีทั้งปรากฏตัวผู้กระทำความผิด และไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ให้ถือว่าเป็นสำนวนปรากฏตัวผู้กระทำความผิด พนักงานอัยการไม่ต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

ข้อ 57 (การสั่งคดีสำหรับผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้)

ในคดีที่พนักงานอัยการเห็นว่า ควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้ตามมาตรา 141 วรรคท้าย แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ทำความเข้าใจว่า “ควรสั่งฟ้อง... (ระบุชื่อผู้ต้องหา ข้อหา และบทกฎหมาย)...แต่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหา ให้แจ้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด จัดการให้ได้ตัวมาภายในอายุความ...ปี” และเมื่อได้ตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานอัยการสั่งให้มีการแจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหานั้นให้เรียบร้อยเสียก่อน

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากคดีอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการจังหวัดที่มีได้ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการคดีศาลแขวง ให้พนักงานอัยการแจ้งนายอำเภอหรือ ผู้รักษาการแทนนายอำเภอซึ่งสำนักงานอัยการตั้งอยู่ในเขตอำเภอนั้นเป็นผู้จัดการให้ได้ตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดีภายในอายุความ

เมื่อได้สอบสวนผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งตามมาตรา 143 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ 58 (การทบทวนความเห็นหรือคำสั่ง)

ในคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคน กระทำความคิดในคดีเดียวกัน และได้ฟ้องผู้ต้องหาบางคนที่ได้ตัวไว้แล้ว แต่ศาลพิพากษายกฟ้องในเหตุลักษณะคดีและคดีเสร็จเด็ดขาดในความคิดที่ได้ฟ้องแล้ว ให้พนักงานอัยการทบทวนความเห็นหรือคำสั่งสำหรับผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้ หรือที่ยังไม่ได้ยื่นฟ้อง และให้นำความในข้อ 6 วรรคท้าย มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 59 (การสังคีความผิดหลายฐานซึ่งเกี่ยวพันกัน)

กรณีที่มีพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีอาญาที่มีความผิดหลายฐานซึ่งเกี่ยวพันกัน ให้พนักงานอัยการประจำศาลที่มีอำนาจสั่งคดีในฐานความผิดซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่า มีอำนาจสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องทุกข้อหาที่ต่างฐานกันนั้นได้ ในกรณีที่มีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการที่มีหน้าที่ดำเนินคดีฟ้องผู้ต้องหาในฐานความผิดที่มีอัตราโทษสูงกว่าดำเนินการฟ้องผู้ต้องหาในฐานความผิดที่มีอัตราโทษต่ำกว่ารวมไปด้วยเป็นคดีเดียวกันโดยไม่ต้องแยกฐานความผิดที่มีอัตราโทษต่ำกว่าไปให้สำนักงานอัยการอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการฟ้องเป็นสำนวนคดีใหม่อีก เว้นแต่พนักงานอัยการที่มีอำนาจสั่งคดีดังกล่าวจะสั่งไม่ฟ้องเฉพาะฐานความผิดที่มีอัตราโทษสูง และทำให้คดีความผิดฐานอื่นซึ่งเกี่ยวพันกันต้องไปดำเนินคดีที่ศาลอื่นที่มีเขตอำนาจ กรณีเช่นนี้เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องในฐานความผิดที่มีอัตราโทษสูงแล้ว ให้ส่งสำนวนคดีสำหรับข้อหาดังกล่าวไปให้พนักงานสอบสวนนำส่งพนักงานอัยการประจำศาลอื่นนั้นเป็นผู้ดำเนินคดีตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22

แต่ถ้าสำนวนการสอบสวนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง เป็นสำนวนประเภทรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนพร้อมตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการคืนสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวผู้ต้องหาให้แก่พนักงานสอบสวนดังนี้

(1) สำนวนการสอบสวนที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นพนักงานอัยการหากระยะเวลาการปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวตามสัญญาประกันยังไม่สิ้นสุดลง ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวผู้ต้องหา เพื่อให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดี ณ สำนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาาคดีนั้นต่อไป แต่ถ้าระยะเวลาการปล่อยตัวชั่วคราวตามสัญญาประกันได้สิ้นสุดลงในระหว่างการดำเนินการของพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการโอนสำนวนการสอบสวนดังกล่าวไปยังสำนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาาคดีในข้อหา นั้น ๆ เพื่อดำเนินการต่อไปโดยไม่ต้องส่งสำนวนคืนพนักงานสอบสวน

(2) สำนวนการสอบสวนที่ผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุมหรือขังของศาล หากผู้ต้องหาได้พ้นจากอำนาจควบคุมหรือขังของศาลในระหว่างการดำเนินการของพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการโอนสำนวนการสอบสวนดังกล่าวไปยังสำนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาาคดีในข้อหา นั้น ๆ เพื่อดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนคืนพนักงานสอบสวน แต่ถ้าผู้ต้องหายังอยู่ในอำนาจควบคุมหรือขังของศาล ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนการสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนดำเนินการส่งสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาาคดีในข้อหา นั้น ๆ ต่อไป

เมื่อมีการโอนสำนวนกันภายในไปยังสำนักงานอัยการอีกแห่งหนึ่งตาม (1) และ (2) ให้สำนักงานอัยการที่รับโอนสำนวนลงสารบรรณรับความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา (ส.1) เช่นเดียวกับสำนักงานอัยการแห่งแรก โดยให้มีหมายเหตุระบุไว้ให้ชัดเจนว่าเป็นสำนวนที่รับโอนมาจากสำนักงานใด

หากสำนักงานอัยการใดมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการโอนสำนวนการสอบสวน ให้เสนอเรื่องพร้อมสำนวนให้อธิบดีที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาและประสานงานกัน หากอธิบดีที่เกี่ยวข้องไม่สามารถพิจารณาให้เป็นที่ยุติได้ ให้เสนอเรื่องพร้อมสำนวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาชี้ขาดต่อไป

ข้อ 60 (การส่งคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)

เมื่อนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนที่มีผู้ต้องหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้พิจารณาด้วยว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือไม่ หากเป็นกรณีเกี่ยวข้องกัน ให้พนักงานอัยการส่งสำนวนคืนพนักงานสอบสวน เพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาคำเนิมนการตามกฎหมายต่อไป

ข้อ 61 (การส่งคดีที่ฐานความผิดเป็นประเภทเดียวกัน)

ในคดีที่ฐานความผิดเป็นประเภทเดียวกัน เช่น ฐานทำร้ายร่างกายกับฐานทำร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัส ฐานลักทรัพย์กับฐานชิงทรัพย์ ถ้าพนักงานอัยการสั่งฟ้องในฐานความผิดที่มีอัตราโทษสูงกว่า เช่น สั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานทำร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัส หรือสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานชิงทรัพย์ เช่นนี้ พนักงานอัยการไม่ต้องสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานทำร้ายร่างกายหรือฐานลักทรัพย์อีก

ข้อ 62 (การแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี)

เมื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่าควรจะได้ดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีหรือบุคคลภายนอกอื่นที่พาดพิงถึง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง แล้วแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวนั้น หากพนักงานสอบสวนเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม ให้ทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีเพื่อแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงานสอบสวน

ข้อ 63 (การดำเนินคดีผิดตัว)

หากปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีการจับกุม สอบสวน หรือฟ้องผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดตัว ให้พนักงานอัยการรีบดำเนินการเพื่อสั่งไม่ฟ้อง หรือถอนฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น ๆ โดยไม่ชักช้า

ข้อ 64 (การปฏิบัติในการส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้ง)

เพื่อประโยชน์ในการประสานงานราชการ เพื่อรักษาความลับในสำนวน และเพื่อให้พนักงานอัยการได้มีโอกาสทราบว่สำนวนได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไร การส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้งไปให้อัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาดในกรณีและผู้ว่าราชการจังหวัดแย้งคำสั่งไม่ฟ้อง ไม่อุทธรณ์และไม่ฎีกาของพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัดเป็นผู้จัดทำหนังสือส่งสำนวนแล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนาม ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็กรณีสำนวนของสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้ง ณ ตัวจังหวัดหรือนอกตัวจังหวัด และให้ส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวไปยังสำนักงานอัยการจังหวัดเจ้าของเรื่องเพื่อทราบด้วย

การทำหนังสือในนามผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวในวรรคก่อน กรณีสำนวนของสำนักงานอัยการคดีศาลแขวง สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด สำนักงานคดีศาลสูงเขตที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการประจำสำนักงานนั้น ๆ

การส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้งดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้จัดการคัดคำเบิกความขึ้นศาล คำพิพากษาของศาลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมส่งไปพร้อมกับสำนวนทุกครั้ง และให้แจ้งไปด้วยว่าได้เตรียมคำฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาเพื่อยื่นศาลภายในกำหนดไว้แล้ว

ข้อ 65 (การปฏิบัติกรณีมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องบางข้อหา)

ในคดีที่การกระทำของผู้ต้องหา เป็นกรรมเดียวแต่ผิดกฎหมายหลายบทที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องในบางบท และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายได้มีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ พนักงานอัยการพึงรอกการฟ้องคดีไว้จนกว่าอัยการสูงสุดจะได้ชี้ขาดคดีนั้นแล้ว เว้นแต่คดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นต้องรีบฟ้องตามความเห็นแย้งไปก่อน ตามมาตรา 145 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ 66 (อำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน)

เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่า การสอบสวนเสร็จแล้ว และมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องตามมาตรา 140 มาตรา 141 หรือมาตรา 142 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมภายหลังได้อีก การที่จะสอบสวนเพิ่มเติมเกี่ยวกับคดีนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 และในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทำความเห็นแย้งตามมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีดังกล่าวสอบสวนเพิ่มเติมได้อีกเช่นกัน

ส่วนที่ 2

การแจ้งข้อหา

ข้อ 67 (การพิจารณาฐานความผิดและการแจ้งข้อหาเพิ่มเติม)

การพิจารณาฐานความผิด ย่อมพิจารณาจากการกระทำที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหา พนักงานอัยการจะพิจารณาแต่เฉพาะฐานความผิดที่พนักงานสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบและ มีความเห็นไว้เท่านั้นไม่ได้ หากการกระทำที่กล่าวหาเป็นความผิดฐานอื่นด้วย ให้พนักงานอัยการพิจารณาสิ่งคดีในความผิดฐานอื่นนั้นด้วย แต่ก่อนสิ่งคดีให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการในเรื่องการแจ้งข้อหาให้ครบถ้วนเสียก่อน

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานอื่น ต่างจากความเห็นของพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินการให้มีการแจ้งข้อหาตามนัยวรรคหนึ่งเสียก่อน

ข้อ 68 (การแจ้งข้อหาเพิ่มเติมกรณีฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษ)

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานใดฐานหนึ่ง เช่น ลักทรัพย์หรือรับของโจร และในกรณีนั้น พนักงานอัยการเห็นว่าอาจฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษผู้ต้องหาได้ และพนักงานอัยการได้เลือกฟ้องดังกล่าว ให้ดำเนินการให้มีการแจ้งข้อหาตามนัย ข้อ 67 เสียก่อน

ส่วนที่ 3

การสั่งสอบสวนเพิ่มเติม

ข้อ 69 (การสอบสวนเพิ่มเติมก่อนมีความเห็นหรือคำสั่ง)

ก่อนมีความเห็นหรือคำสั่ง ให้พนักงานอัยการพิจารณาพยานหลักฐานในคดีให้ได้ความแน่ชัดเสียก่อนว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดหรือไม่ หากยังไม่แน่ชัดก็ให้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามตามรูปคดี

ในคดีที่แม้จะมีคำรับสารภาพของผู้ต้องหาอยู่แล้วก็ตาม ก็ควรพิจารณาพยานหลักฐานให้แน่ชัดเสียก่อนตามนัยแห่งวรรคหนึ่ง

ข้อ 70 (การสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถาม)

เมื่อผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องในคดีร้องขอต่อพนักงานอัยการว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการสอบสวนก็ติ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานให้การโดยไม่สมัครใจหรือให้การขัดต่อความจริงก็ติ หรือเมื่อมีเหตุอื่นที่เห็นสมควรและพนักงานอัยการเห็นว่าควรซักถามพยานจะ

ได้ความชัดเจนและรวดเร็วกว่าสอบสวนเพิ่มเติม ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนส่งพยานคนใดมาให้ซักถามก็ได้

ในการซักถามพยาน พนักงานอัยการจะต้องกระทำร่วมกับหัวหน้าพนักงานอัยการหรือพนักงานอัยการที่มีอาวุโสถัดจากหัวหน้าพนักงานอัยการลงมาตามลำดับ และในกรณีที่พนักงานสอบสวนประสงค์จะขอฟังการซักถามด้วยก็ให้เปิดโอกาสให้ฟังได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการผู้ซักถามบันทึกถ้อยคำของพยานที่ซักถามตามแบบและวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 และมาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยอนุโลม

ข้อ 71 (คดีวิธีการเพื่อความปลอดภัย)

ผู้ต้องหาในคดีใด อยู่ในข่ายเป็นผู้กระทำผิดคดีพิเศษที่ต้องฟ้องขอให้กักกัน หรืออยู่ในข่ายที่อาจขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ความว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดคดีพิเศษ หรือให้ได้ความว่าเป็นกรณีที่อาจขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่นได้ แล้วพิจารณาส่งไปตามรูปคดี

การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ให้นำความในหมวดที่ 6 ของระเบียบนี้มาใช้บังคับ

ส่วนที่ 4

การดำเนินคดีและแจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลาง

ข้อ 72 (การเขียนความเห็นและคำสั่ง)

กรณีที่มีทรัพย์สินของกลางในคดี การเขียนความเห็นและคำสั่งทุกคดีที่มีทรัพย์สินของกลาง ให้พนักงานอัยการมีความเห็นเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยเขียนความเห็นให้ชัดเจนว่า ขอริบทรัพย์สินของกลางใด หรือไม่ขอริบทรัพย์สินของกลางใด เพราะเหตุใดหรือไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ด้วยเหตุใด พร้อมด้วยเหตุผลตามพยานหลักฐานในสำนวนและตามหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะ

คดีประเภทไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ไม่ต้องมีความเห็นเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางในการสั่งคดีความผิดที่เปรียบเทียบได้ และมีทรัพย์สินของกลางที่ต้องริบตามกฎหมายนั้น พนักงานอัยการต้องแนะนำพนักงานสอบสวนให้สอบถามผู้ต้องหาว่ายินยอมยกของกลางให้เป็นของรัฐหรือไม่ ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอม ให้ถือว่าเปรียบเทียบไม่ชอบ และให้ส่งพนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหามาฟ้อง

สำนวนคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคน แต่ยื่นฟ้องผู้ต้องหาบางคนไปก่อนและศาลได้พิพากษาปรับทรัพย์สินของกลางและคดีถึงที่สุดแล้ว หากยื่นฟ้องผู้ต้องหาอื่นในภายหลัง ให้เขียนความเห็นเกี่ยวกับของกลางที่ศาลได้พิพากษาให้ปรับดังกล่าวไว้ในสำนวนคดีหลังด้วย แต่ไม่ต้องขอให้ศาลพิพากษาปรับของกลางนั้นอีก

ความเห็นและคำสั่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางในคดีสำคัญ หรือคดีความผิดบางประเภทที่รัฐมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินคดีซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งให้ทราบเพื่อถือปฏิบัติด้วย

ข้อ 73 (การบรรยายฟ้อง)

การบรรยายฟ้องคดีที่ขอปรับทรัพย์สินของกลาง ต้องละเอียดชัดแจ้งครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา และตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะ และให้อ้างบทมาตราตามกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องปรับทรัพย์สินของกลางให้ถูกต้องครบถ้วน อีกทั้งต้องมีคำขอให้ศาลพิพากษาปรับของกลางไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้สอดคล้องตรงกับความเห็นในสำนวน

ข้อ 74 (การสืบพยาน)

คดีที่ขอปรับทรัพย์สินของกลาง หากจำเลยให้การปฏิเสธ ให้อ้างและนำพยานเข้าสืบต่อศาล ให้ได้ความครบถ้วนตามฟ้อง

ข้อ 75 (การคัดค้านขอคืนทรัพย์สินของกลาง)

กรณีมีผู้ยื่นคำร้องขอคืนทรัพย์สินของกลางที่ศาลพิพากษาให้ปรับในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ให้ยื่นคำร้องคัดค้าน ยื่นบัญชีพยานโดยระบุพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และสำนวนคดีอาญาของศาลที่พิพากษาให้ปรับของกลางไว้เป็นพยาน ให้ตามค่านพยานของผู้ร้อง และนำสืบหักล้างคำร้องและข้อนำสืบของผู้ร้อง

ในกรณีที่ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินของกลางแก่ผู้ร้อง ถ้าเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะดำเนินคดีให้ถึงที่สุดตามหลักฐานคดี ก็ให้ดำเนินคดีให้ถึงที่สุดด้วย

ข้อ 76 (การอุทธรณ์-ฎีกา)

ในคดีที่ขอปรับทรัพย์สินของกลาง หากศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาไม่ปรับของกลาง ถ้ามีเหตุอันควรที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาว่าให้ปรับของกลาง ก็ให้ดำเนินคดีจนถึงที่สุด

ข้อ 77 (การแจ้งให้ปฏิบัติเกี่ยวกับของกลาง)

กรณีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาทุกคน หรือกรณีมีความเห็นไม่ขอริบทรัพย์สินของกลางใด เนื่องจากของกลางนั้นริบไม่ได้ตามกฎหมายหรือไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ และไม่จำเป็นที่จะต้องยึดของกลางนั้นไว้วินิจฉัยในคดีอีก ให้แจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางตามแบบพิมพ์ อ.ก.46 เพียงว่า ของกลางให้จัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 เท่านั้น โดยไม่ต้องรอกันกว่าคดีจะถึงที่สุด

กรณีเสร็จคดีชั้นศาล ให้แจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหลังจากคดีถึงที่สุดแล้ว โดยให้แจ้งตามแบบพิมพ์ อ.ก.46 เมื่อพ้นกำหนดอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วแต่กรณี

ส่วนที่ 5

การใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้อง

ข้อ 78 (หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้อง)

"ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีใดจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงแห่งชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้ทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาก่อน

"ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับในการสั่งไม่อุทธรณ์และสั่งไม่ฎีกาด้วย

ข้อ 79 (การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน)

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนกันผู้ต้องหาซึ่งได้ร่วมกระทำผิดด้วยกันคนใดคนหนึ่งเป็นพยาน ให้พนักงานอัยการพิจารณาโดยรอบคอบ โดยคำนึงถึงว่าถ้าไม่กันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยานแล้ว พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอแก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดหรือไม่ และอาจแสวงหาพยานหลักฐานอื่นแทนเพื่อให้เพียงพอแก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดนั้นได้หรือไม่ ถ้อยคำของบุคคลนั้นรับฟังเป็นความสัตย์ได้เพียงใด รวมทั้งความคาดหมายในการที่ผู้นั้นจะเบิกความเป็นประโยชน์ในการพิจารณาหรือไม่ด้วย และพึงพิจารณากันผู้กระทำความผิดน้อยที่สุดเป็นพยาน

¹ ความในวรรคนี้แก้ไขโดยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2547

² ความในวรรคนี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 ลงวันที่ 28 เมษายน 2549

เมื่อนักงานอัยการได้วินิจฉัยตามนัยแห่งวรรคหนึ่งแล้ว และพนักงานอัยการเห็นควรกันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยาน ให้นักงานอัยการออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น และเมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาดังกล่าวแล้ว ให้นักงานอัยการสั่งให้นักงานสอบสวน ทำการสอบสวนถ้อยคำผู้ที่กันไว้เป็นพยานนั้น เป็นพยานประกอบสำนวนต่อไป

การดำเนินคดีกับบุคคลที่ได้กันไว้เป็นพยานในคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144, 149, 167 และ 201 ถ้าปรากฏว่าบุคคลใดเต็มใจให้การเป็นพยานในชั้นสอบสวน หรือเคยถูกอ้างเป็นพยานพนักงานอัยการ โจทก์และได้เบิกความยืนยันการกระทำความคิดของเจ้าพนักงานผู้รับสินบนจนศาลพิพากษาลงโทษเจ้าพนักงานผู้นั้นและคดีถึงที่สุดแล้ว ให้นักงานอัยการทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อสั่ง

ข้อ 80 (การสอบสวนผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้องเป็นพยาน)

ถ้าพนักงานอัยการเห็นสมควรให้สอบสวนผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้องบางคนเป็นพยาน ให้นักงานอัยการสั่งพนักงานสอบสวน สอบสวนผู้นั้นภายหลังจากมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว

ข้อ 81 (วิธีปฏิบัติเมื่อมีคำสั่งไม่ฟ้อง)

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามความในมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

สำนวนที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องซึ่งต้องเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามความในมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นนั้น หมายความว่าตลอดถึงสำนวนที่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหามาฟ้อง ซึ่งพนักงานสอบสวนส่งมาตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 และมาตรา 142 นั้นด้วย แต่ไม่หมายถึงสำนวนที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบหรือพนักงานอัยการได้สั่งให้เปรียบเทียบตาม มาตรา 142 วรรคท้าย และมาตรา 144 หรือสำนวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 140 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ 82 (การปล่อยผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้อง)

ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ เมื่อนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องแล้ว ให้นักงานอัยการสั่งปล่อย หรือขอให้ศาลสั่งปล่อยผู้ต้องหาไป แล้วแต่กรณี

ข้อ 83 (กรณีผู้ต้องหาไม่สามารถต่อสู้คดีได้)

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถต่อสู้คดีได้ เพราะป่วยหนักหรือวิกลจริต หรือเหตุอื่นอันคล้ายคลึงกัน หากพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหานั้น ให้พนักงานอัยการรอกการ ยื่นฟ้องผู้ต้องหานั้นต่อศาลไว้ก่อน จนกว่าเหตุนั้น ๆ จะได้หมดไป แล้วจึงให้ยื่นฟ้องผู้ต้องหานั้นต่อศาล

ข้อ 84 (การแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี)

คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีที่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 146 หมายถึงคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีทั้งเรื่องสำหรับผู้ต้องหาแต่ละคน ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแก่พนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว

กรณีผู้ต้องหาที่ยังจับตัวไม่ได้ หากมีความเห็นควรสั่งฟ้องบางข้อหาและมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องบางข้อหา การแจ้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการให้ได้ตัวผู้ต้องหา มาให้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบด้วยว่า พนักงานอัยการได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องข้อหาใด และมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องในข้อหาใด และให้พนักงานอัยการระบุนายความในข้อหาที่เป็นกระหนหรือบทหนักที่สุดที่ได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาแต่ละคนไว้ให้ชัดเจนด้วย

ส่วนที่ 6

คดีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

ข้อ 85 (การสั่งงดการสอบสวน)

การที่พนักงานอัยการจะสั่งงดการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 ให้กระทำต่อเมื่อเห็นว่าพนักงานสอบสวนได้สืบสวนสอบสวนอย่างเต็มที่โดยละเอียดรอบคอบแล้ว แต่ยังไม่สามารถรู้ตัวผู้กระทำความผิดได้เท่านั้น

กรณีที่พนักงานอัยการเห็นชอบให้งดการสอบสวน ก็ให้สั่ง “ให้งดการสอบสวน”

กรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป ก็ให้สั่ง “ให้ทำการสอบสวนต่อไป” โดยให้แจ้งเหตุผลและกำหนดประเด็นที่จะให้สอบสวนต่อไปได้ด้วย

เมื่อพนักงานอัยการได้มีคำสั่งตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้ว ให้สั่งคืนสำนวนการสอบสวนให้แก่พนักงานสอบสวน

ส่วนที่ 7 คดีเปรียบเทียบ

ข้อ 86 (หลักการปฏิบัติในคดีเปรียบเทียบ)

เมื่อได้รับสำนวนคดีเปรียบเทียบ ให้พนักงานอัยการตรวจพิจารณาและสั่งคดีให้เสร็จก่อนกำหนดหนึ่งเดือน

ถ้าการเปรียบเทียบชอบด้วยกฎหมาย พนักงานอัยการไม่ต้องแจ้งผลไปยังพนักงานสอบสวน และให้เป็นที่เข้าใจว่าถ้าพนักงานอัยการมิได้สั่งอย่างไรไปยังพนักงานสอบสวนภายในกำหนดหนึ่งเดือนแล้ว การเปรียบเทียบนั้นชอบ

ถ้าการเปรียบเทียบไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคดีเกินอำนาจที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอื่นจะเปรียบเทียบต้องส่งตัวมาฟ้องคดี หรือผู้ต้องหาไม่มีความผิดสั่งไม่ฟ้องคดี หรือการเปรียบเทียบไม่ถูกต้องชอบธรรมด้วยประการใด ๆ ก็ดี ให้พนักงานอัยการแจ้งไปยังพนักงานสอบสวนภายในกำหนดหนึ่งเดือน

ถ้าการสั่งคดีจะต้องล่าช้ากว่าที่กำหนดโดยเหตุอื่นใด ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่อาจทราบได้ ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบภายในกำหนดหนึ่งเดือน และเมื่อสั่งคดีถึงที่สุดประการใด ก็ให้แจ้งไปยังพนักงานสอบสวนเป็นราย ๆ ไปภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่พนักงานสอบสวนจะได้ทราบทางอื่นแล้ว

กำหนดเวลาหนึ่งเดือนดังกล่าวในวรรคก่อนนั้น ในกรณีที่ไม่มี การสอบสวนเพิ่มเติม ให้นับตั้งแต่วันรับสำนวน ในกรณีที่สั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้นับตั้งแต่วันรับบันทึกการสอบสวนเพิ่มเติมหรือรับหนังสือครั้งสุดท้ายจากพนักงานสอบสวน

ข้อ 87 (การสั่งคดีเปรียบเทียบ)

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า การเปรียบเทียบของพนักงานสอบสวนนั้นถูกต้องแล้ว ก็ให้สั่งว่า “การเปรียบเทียบชอบแล้ว”

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า การเปรียบเทียบของพนักงานสอบสวนไม่ถูกต้อง ให้พนักงานอัยการสั่งพนักงานสอบสวนดำเนินการเสียให้ถูกต้อง หรือถ้าเห็นว่าเป็นการเปรียบเทียบเกินอำนาจและเป็นคดีที่อาจต้องฟ้อง ก็ให้สั่งแจ้งข้อหาหรือสอบสวนเพิ่มเติมเสียก่อน แล้วจึงพิจารณาสั่งคดีต่อไป

ส่วนที่ 8

คดีวิสามัญฆาตกรรม

ข้อ 88 (อัยการกับคดีวิสามัญฆาตกรรม)

เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิบุคคลทุกฝ่ายในคดีวิสามัญฆาตกรรม เป็นเรื่องสำคัญยิ่งประการหนึ่ง ที่จักอำนวยความสะดวกและก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคม พนักงานอัยการต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการคุ้มครองสิทธิของทุกฝ่ายในคดีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นผู้ถูกกระทำหรือเจ้าพนักงาน โดยเข้าร่วมชั้นสูตรพลิกศพรวมทั้งการไต่สวนการตาย ให้เป็นไปตามมาตรา 150 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการชั้นสูตรพลิกศพ

ข้อ 89 (คดีวิสามัญฆาตกรรมที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนต้องสั่ง)

คดีวิสามัญฆาตกรรมที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนต้องออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 วรรคสาม นั้น หมายถึงคดีที่ความตายเกิดขึ้น โดยผู้กระทำมีเจตนาฆ่าเท่านั้น

ข้อ 90 (คดีที่เกี่ยวข้องกับคดีวิสามัญฆาตกรรม)

ให้พนักงานอัยการรอการสั่งคดีที่ราษฎรถูกกล่าวหาว่ามีเจตนาฆ่าเจ้าพนักงานจนกว่าอัยการสูงสุดจะมีคำสั่งในคดีวิสามัญฆาตกรรมที่เกี่ยวข้องพันกันเสียก่อน

ข้อ 91 (การรายงานผลคดีวิสามัญฆาตกรรม)

คดีวิสามัญฆาตกรรมที่อัยการสูงสุดสั่งฟ้องนั้น ให้พนักงานอัยการรายงานผลคดี และคัดสำเนาคำพิพากษาทุกกระษะส่งสำนักงานอัยการสูงสุด

ส่วนที่ 9

เอกภาพในการดำเนินคดี

ข้อ 92 (ความเป็นเอกภาพในการสั่งคดี)

ในการสั่งคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคนและหรือมีหลายฐานความผิด ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลต่างศาลกัน ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ก่อนพิจารณาสั่งคดี ให้สำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนตรวจสอบไปยังสำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องว่าได้รับสำนวนคดีแล้วหรือไม่ หากสำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้รับสำนวน ให้สำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนสั่งคดีไปได้ แล้วแจ้งผลการสั่งคดีให้สำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องทราบโดยด่วน

สำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับสำนวนคดี หากจะส่งคดีไปในแนวทางเดียวกันกับสำนักงานอัยการที่ส่งคดีไปแล้วก็ให้ส่งคดีไปได้ แต่หากจะส่งคดีขัดแย้งกัน ให้ทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอธิบดีพิจารณา หากอธิบดีเห็นพ้องกันกับสำนักงานอัยการที่ส่งคดีไปแล้วก็ให้ส่งคดีได้ หากเห็นขัดแย้งกัน ให้เสนอสำนวนคดีให้รองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุดเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(2) กรณีที่ตรวจสอบตาม (1) แล้ว ปรากฏว่า สำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องต่างได้รับสำนวนคดีแล้ว ก่อนพิจารณาส่งคดี ให้พนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องประสานกันว่าจะส่งคดีไปในแนวทางเดียวกันหรือไม่ หากจะส่งคดีไปในแนวทางเดียวกันก็ให้ส่งคดีไปได้

หากจะส่งคดีขัดแย้งกัน ให้แต่ละสำนักงานอัยการทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นไปยังอธิบดีของแต่ละสำนักงานอัยการพิจารณา หากอธิบดีเห็นพ้องกันก็ให้ส่งคดีไปได้ แต่ถ้าเห็นขัดแย้งกันให้เสนอรองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(3) สำหรับในต่างจังหวัด เฉพาะกรณีที่การส่งคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคน และหรือมีหลายฐานความผิด ซึ่งอยู่ในท้องที่จังหวัดเดียวกัน แต่เขตอำนาจศาลต่างศาลกัน ให้อัยการจังหวัดที่เกี่ยวข้องทำความเห็นเสนอสำนวนดังกล่าวให้อัยการจังหวัดของสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบการดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัดซึ่งมีศาลจังหวัดสาขาหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลจังหวัด เป็นผู้พิจารณาสั่ง

แต่ถ้าเป็นกรณีที่คดีประเภทดังกล่าว อยู่ในท้องที่สำนักงานอัยการเขตเดียวกัน แต่ต่างจังหวัดกัน ในกรณีเช่นว่านี้ให้อัยการจังหวัดที่เกี่ยวข้องทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นให้อธิบดีอัยการเขตนั้น ๆ เป็นผู้พิจารณาสั่ง

ในการพิจารณาส่งคดีดังกล่าว มีข้อจำกัดเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาในการคัดฟ้องและการฝากขัง ให้พนักงานอัยการประสานงานกับพนักงานสอบสวน ให้รีบส่งสำนวนคดีประเภทนี้ ไปยังพนักงานอัยการผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งคดีในแต่ละกรณีโดยเร็ว นอกจากนี้ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงหลักการดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนด้วย เนื่องจากใช้หลักและวิธีการแตกต่างจากผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ การส่งคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชน จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับการส่งคดีในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ใหญ่ก็ได้

ข้อ 93 (การดำเนินคดีความผิดกรรมเดียวที่อาจถูกดำเนินคดีหลายครั้ง)

การดำเนินคดีความผิดกรรมเดียวที่อาจถูกดำเนินคดีหลายครั้ง เช่น การดำเนินคดีในความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ ที่ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้หลายท้องที่ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) ให้สำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าว มีคำสั่งสอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ความว่า ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่ใดบ้าง หากมีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหลายท้องที่ แต่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการเขตเดียวกัน ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนโดยไม่ต้องมีความเห็นและคำสั่งไปยังสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการเขตนั้น ๆ เป็นผู้พิจารณาสั่ง แล้วให้สำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการเขตรายงานสำนักงานอัยการสูงสุดทราบ เพื่อให้สำนักงานคดีอัยการสูงสุดจัดเก็บเป็นข้อมูลไว้

(2) หากมีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหลายท้องที่ แต่อยู่ในความรับผิดชอบต่างสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการเขต หรือกรณีที่ไม่ได้ความว่าผู้เสียหายร้องทุกข์ในท้องที่ใดบ้าง ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานคดีอัยการสูงสุดโดยไม่ต้องมีความเห็นและคำสั่ง ให้สำนักงานคดีอัยการสูงสุดมีอำนาจหน้าที่ตรวจพิจารณาสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าว แล้วทำความเห็นเสนอรองอัยการสูงสุดที่ได้รับมอบหมาย และให้รองอัยการสูงสุดมีอำนาจสั่งคดีทั้งเรื่อง รวมทั้งมีอำนาจสั่งการให้ดำเนินการเพื่อความเป็นเอกภาพในการอำนวยความยุติธรรมด้วย

(3) ให้สำนักงานคดีอัยการสูงสุดจัดเก็บและพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับคดีดังกล่าวให้ทันสมัยและครบถ้วน เพื่อความเป็นเอกภาพในการอำนวยความยุติธรรม และเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

หมวดที่ 4

การฟ้องและการดำเนินคดีชั้นศาล

ส่วนที่ 1

การบรรยายฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง

ข้อ 94 (หลักในการบรรยายฟ้อง)

ในการบรรยายฟ้อง นอกจากจะยึดหลักในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 แล้ว พนักงานอัยการควรยึดหลักต่อไปนี้ด้วย

(1) ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ใช้ถ้อยคำกะทัดรัดไม่ฟุ่มเฟือย แต่ต้องไม่ขาดข้อความจนเป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้ หรือไม่ทราบว่าจะต่อสู้คดีได้อย่างไร

(2) บรรยายข้อเท็จจริงให้ครบองค์ประกอบความผิดที่ฟ้อง

(3) เมื่อเห็นสมควรและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้บรรยายข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่จำเลย เพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษ การลงโทษ รวมทั้งมาตรการอื่นที่ศาลจะใช้แก่ผู้กระทำความผิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เช่น หากปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนที่เป็นคุณและเป็นเหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 64, 65, 66, 67, 69, 72 และ 78 ให้บรรยายฟ้องให้ตรงกับข้อเท็จจริงนั้น ๆ และต้องระบุมาตราดังกล่าวในคำขอท้ายฟ้องด้วย

(4) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว ให้บรรยายฟ้องให้ได้ว่าผู้เสียหายได้ ร้องทุกข์ ขอให้ดำเนินคดีขึ้นว่ากล่าวแล้ว

(5) ในความผิดบางประเภท ให้บรรยายฟ้องให้ได้ว่าความตามนโยบาย คำสั่ง หรือ แนวทางปฏิบัติที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดไว้ด้วย

ข้อ 95 (การบรรยายฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษ)

ในกรณีข้อเท็จจริงที่ได้ความตามการสอบสวน ไม่ชัดเจนพอที่จะวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดฐานใดฐานหนึ่งในหลายฐาน หรือในกรณีที่เป็นความผิดต่อกฎหมาย หลายบท ให้พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหานั้นไปทุกฐานความผิดที่ไม่ขัดกัน เพื่อให้ศาลเลือกลงโทษ

ในการบรรยายฟ้องตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการบรรยายฟ้องโดยเล่าข้อเท็จจริง และรายละเอียด ที่เกี่ยวกับการกระทำของผู้ต้องหา ให้ครบองค์ประกอบความผิด ทุกบททุกฐานที่ ฟ้องนั้น

ข้อ 96 (การระบุฐานความผิดในคำฟ้อง)

การระบุฐานความผิดในคำฟ้อง ควรจะใช้ฐานความผิดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ แต่จะใช้ชื่อฐานความผิดที่ใช้กันแพร่หลายก็ได้

ข้อ 97 (การขอให้นับโทษต่อ)

ในคดีที่อาจขอให้ศาลนับโทษจำเลยติดต่อกันหลายสำนวน ให้พนักงานอัยการกล่าวไว้ในฟ้องหรือคำร้องขอเพิ่มเติมฟ้อง โดยให้อ้างเลขคดีที่ขอให้นับโทษต่อกันไว้ และถ้า คดีใด พิพากษาแล้วให้อ้างเลขคดีแดงด้วย

ในกรณีที่เลขคดีที่ขอให้ศาลนับโทษจำเลยติดต่อกันเป็นเลขคดีดำ ให้พนักงานอัยการ ตรวจสอบและยื่นคำแถลงก่อนศาลพิพากษาคดีที่มีคำขอให้นับโทษต่อ เพื่อให้ศาลทราบว่าคดีดังกล่าว ศาลได้พิพากษาแล้วโดยระบุเลขคดีแดงด้วย

สำหรับกรณีที่จำเลยถูกฟ้องในวันเดียวกันหลายสำนวน และศาลจะพิพากษาในวัน เดียวกัน หากพนักงานอัยการไม่อาจอ้างเลขคดีแดงได้ ให้พนักงานอัยการกล่าวไว้ในฟ้องหรือคำร้อง ขอเพิ่มเติมฟ้องให้ชัดเจนว่า จำเลยเป็นคนเดียวกับจำเลยในเลขคดีดำของศาลใดที่ขอให้ศาลนับโทษต่อ และศาลได้พิพากษาในวันเดียวกัน

ข้อ 98 (การบรรยายฟ้องตามกฎหมายที่มีพระราชกฤษฎีกาและประกาศ กฎกระทรวงหรือ
ข้อกำหนดต่อท้าย)

ในกฎหมายบางฉบับ นอกจากพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายนั้นแล้ว ยังมีประกาศ
กฎกระทรวง หรือข้อกำหนดของรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งออกตามกฎหมายนั้น เป็น
ส่วนหนึ่งของบทบัญญัติที่ทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอีกด้วย พนักงานอัยการต้องบรรยายไว้
ในฟ้องด้วยว่าจำเลยได้ทราบประกาศ กฎกระทรวง หรือข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว

ส่วนที่ 2

การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นที่เรือนจำ
ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น

ข้อ 99 (สำนวนที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น)

สำนวนการสอบสวนที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่น ที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจ
ศาลอื่น หากคดีอื่นนั้นศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ให้พนักงานอัยการประจำศาลที่มีเขตอำนาจ
เหนือเรือนจำที่ผู้ต้องหาต้องโทษจำคุกอยู่เป็น ผู้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนเพื่อ
ดำเนินคดีต่อไป แต่ถ้าศาลในคดีอื่นนั้นยังมีคำพิพากษาถึงที่สุด พนักงานอัยการจะรับสำนวนการ
สอบสวนไว้ไม่ได้ จนกว่าพนักงานสอบสวนจะดำเนินการ ให้ผู้ต้องหามาอยู่ในเขตอำนาจศาลที่
พนักงานอัยการจะฟ้องคดีได้ หรือนำผู้ต้องหามาส่งพร้อมสำนวนการสอบสวน

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกัน และผู้ต้องหา
บางคนต้องโทษจำคุกคดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นใน
เขตอำนาจศาลอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด พนักงานอัยการจะต้องให้พนักงานสอบสวนแยกสำนวนการสอบสวน
ของผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด และผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด ส่ง
ไปยังพนักงานอัยการที่มีอำนาจดำเนินคดี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวในวรรคก่อน แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ 3

การดำเนินคดีชั้นพิจารณาโดยทั่วไป

ข้อ 100 (คำให้การของจำเลย)

ให้พนักงานอัยการพิจารณาคำให้การของจำเลยให้รอบคอบถี่ถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในกรณีที่เป็นการรับสารภาพ และเป็นคดีที่ฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษ ซึ่งศาลอาจพิจารณาพิพากษา
ได้โดยไม่ต้องสืบพยานต่อไปอีก ให้พนักงานอัยการระมัดระวังให้ได้ว่าความว่า คำให้การนั้นเป็นคำให้
การรับสารภาพในความจริงโดยแท้จริงและปราศจากเงื่อนไขใด ๆ เสียก่อน จึงจะแถลงไม่ติดใจ
สืบพยาน

ในกรณีที่พนักงานอัยการขอให้เพิ่มโทษจำเลย ขอให้บวกโทษที่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษไว้ในคดีก่อน ขอให้นับโทษต่อ หรือในกรณีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 ซึ่งศาลจะต้องสอบถามจำเลยเรื่องทนายนั้น ให้พนักงานอัยการแถลงศาลให้สอบถามจำเลยในเรื่องการขอเพิ่มโทษ การขอให้บวกโทษที่รอ การขอให้นับโทษต่อ และหรือเรื่องทนายแล้วแต่กรณี แล้วบันทึกเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย

ในคดีที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถาน ที่หนักกว่านั้น เมื่อจำเลยรับสารภาพ พนักงานอัยการต้องขอสืบพยานประกอบจนเป็นที่พอใจของศาลว่า จำเลยได้กระทำความผิดจริง

ข้อ 101 (การขอให้พิจารณาถ้อยคำ)

เพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันความลับอันเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ให้พนักงานอัยการแถลงศาลขอให้มีการพิจารณาคดีเป็นการลับทั้งคดีหรือเฉพาะบางตอนของคดีตามที่เห็นสมควร

ในคดีที่เด็กหรือเยาวชน เป็นผู้เสียหายหรือเป็นพยาน ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ให้พนักงานอัยการพึงให้ความสำคัญ ที่จะแถลงศาลขอให้มีการพิจารณาคดีเป็นการลับตามวรรคก่อน

ข้อ 102 (การแถลงเปิดคดี)

ในคดีที่มีประเด็นหรือพยานหลักฐานยุ่งยากซับซ้อน เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาของศาลก่อนที่พนักงานอัยการจะนำพยานเข้าสืบ ควรแถลงเปิดคดีทุกเรื่อง เพื่อให้ศาลเข้าใจถึงลักษณะของฟ้อง อีกทั้งพยานหลักฐานที่จะนำสืบ เพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย

ข้อ 103 (การแถลงปิดคดี)

ในคดีที่มีประเด็นหรือพยานหลักฐานยุ่งยากซับซ้อน เมื่อสืบพยานจำเลยเสร็จแล้ว หากพนักงานอัยการเชื่อว่าจำเลยกระทำความผิดจริง ควรแถลงปิดคดีด้วยวาจาหรือหนังสือ หรือทั้งสองอย่าง เพื่อสรุปข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานที่ปรากฏในทางพิจารณา หรือข้อกฎหมายซึ่งตั้งใจอ้างอิง และสภาพแห่งคดี ให้ศาลเห็นว่าคดีมีลักษณะเป็นอย่างไร พยานหลักฐานที่นำสืบฟังว่าได้มีการกระทำความผิดและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น

ข้อ 104 (การแถลงข้อเท็จจริงประกอบ)

เมื่อเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการแถลงข้อเท็จจริงในส่วนวนการสอบสวน ที่ศาลอาจใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษจำเลยเท่าที่สามารถจะทำได้

ข้อ 105 (การนำพยานหลักฐานนอกสำนวนเข้าสืบ)

ถ้าเห็นสมควรและจะไม่เป็นที่เสียหายแก่คดี พนักงานอัยการจะนำพยาน หลักฐานที่ยังไม่ได้สอบสวนหรือไม่ปรากฏในการสอบสวนเข้าสืบแสดงต่อศาลก็ได้ แต่ควรจะต้องสั่งให้พนักงานสอบสวน สอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานมาเพื่อซักถามเสียก่อน เพื่อจะได้ทราบน้ำหนักแห่งพยานหลักฐานนั้น ๆ

ข้อ 106 (การติดตามพยานมาเบิกความ)

พนักงานอัยการต้องตระหนักถึง ความรับผิดชอบในการติดตามพยานมาเบิกความต่อศาล ไม่ควรจะไปปิดความรับผิดชอบให้หน่วยงานอื่น วิธีการใด ๆ ที่ถูกต้องชอบธรรมในอันที่จะติดตามพยานมาเบิกความให้ฟังกระทำ เช่น การติดตามผลการส่งหมายเรียกพยานอย่างจริงจัง การกำชับพนักงานสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนให้ติดตามหรือนำพยานมาศาล การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในท้องถิ่น การติดต่อกับบุคคลอื่นที่รู้ที่อยู่พยาน การติดต่อกับพยานโดยตรงทางไปรษณีย์หรือทางโทรศัพท์ เป็นต้น

ข้อ 107 (การให้ความสำคัญแก่พยาน)

พนักงานอัยการต้องให้ความสำคัญและระลึกถึงหน้าที่ของพยาน ที่ต้องมาศาล ต้องให้การ และต้องสาบานหรือปฏิญาณตน

ในกรณีที่พยานมีหน้าที่ต้องสาบานหรือปฏิญาณตน ให้พนักงานอัยการเอาใจใส่ดูแลแล้วก่อนเบิกความ พยานได้สาบานหรือปฏิญาณตนแล้ว

หากพนักงานอัยการนำเด็กหรือเยาวชนเข้าเบิกความเป็นพยานต่อศาล ให้พนักงานอัยการดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับพยานนั้นเท่าที่สามารถทำได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พยานมีความคุ้นเคยกับสภาพห้องพิจารณา บุคคล และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง และให้พยานมีความเข้าใจว่าการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมนั้นดำเนินไปเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นั้นได้รับการศึกษา ฝึกอบรม ช่วยเหลือ และสงเคราะห์ให้กลับไปอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ข้อ 108 (การปฏิบัติต่อพยาน)

พนักงานอัยการพึงปฏิบัติโดยสุภาพต่อพยาน และต้องระลึกถึงสิทธิของพยานที่จะให้การได้โดยปราศจากการถูกขัดขวาง สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับคำพยานและเบี่ยงเสีย และพนักงานอัยการต้องอำนวยความสะดวกแก่พยานให้ได้รับสิทธิดังกล่าวอย่างดีที่สุด

ข้อ 109 (การสืบพยานและการใช้คำถามกับพยานที่เป็นเด็กและเยาวชน)

การสืบพยานที่เป็นเด็กและเยาวชน เมื่อพนักงานอัยการพิจารณาจากสติปัญญา อารมณ์ และผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ ที่พยานได้รับการกระทำคามผิดมาแล้ว เห็นว่า พยานควรเบิกความต่อหน้าเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น หรือการปรากฏตัวของจำเลยหรือนุคคลบาง คนอาจเป็นอุปสรรคต่อการเบิกความของพยาน ให้พนักงานอัยการแถลงต่อศาล ขอให้บุคคลซึ่งเห็นว่า ไม่ควรอยู่ต่อหน้าพยานออกไปนอกห้องพิจารณา หรือแถลงถึงอุปสรรคดังกล่าว เพื่อให้ศาลพิจารณาสั่ง ตามที่เห็นสมควร

ในการสืบพยาน ให้พนักงานอัยการใช้คำถามที่เข้าใจง่ายสำหรับพยานที่เป็นเด็กและ เยาวชน และให้ทดสอบอยู่เสมอว่าพยานเข้าใจคำถามถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ ให้หลีกเลี่ยงการใช้ คำถาม ที่อาจก่อให้เกิดความสับสน เข้าใจยาก หรืออาจทำร้ายจิตใจของพยาน

ข้อ 110 (การสืบพยานผู้ชำนาญการพิเศษ)

โดยที่พยานผู้ชำนาญการพิเศษ เป็นบุคคลที่จะต้องให้การต่อศาลเกี่ยวกับความเห็นใน ทางวิชาการ พนักงานอัยการควรซักถามให้พยานได้ให้การถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ของพยานผู้นั้นด้วย

ในการซักถามพยานผู้ชำนาญการพิเศษนั้น ต้องซักถามให้ได้ความว่า มีความชำนาญ พิเศษในการใด ๆ เช่น ในทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ฝีมือ พาณิชยกรรม การแพทย์หรือกฎหมายต่าง ประเทศ และความเห็นของเขานั้นมีประโยชน์ในการวินิจฉัยคดีในบางกรณี เช่น การตรวจสอบพิมพ์ ลายนิ้วมือ พนักงานอัยการควรซักถาม เพื่อให้พยานมีโอกาสเบิกความให้ความกระจ่างต่อศาลว่า ตามหลักวิชาจะไม่มีผลผิดพลาดได้เลย

ข้อ 111 (การสืบพยานเอกสาร)

พนักงานอัยการพึงให้พยานผู้รู้เห็นเอกสาร ได้ตรวจดูเอกสารนั้นเสียก่อน และให้รับ รองเอกสารนั้นต่อหน้าศาล

ข้อ 112 (การสืบพยานวัตถุ)

ในการสืบพยานวัตถุ ให้พนักงานอัยการปฏิบัติเช่นเดียวกับการสืบพยานเอกสารดัง กล่าวในข้อ 111

ข้อ 113 (การสืบพยานก่อนฟ้อง)

ในกรณีที่ต้องมีการสืบพยานก่อนฟ้องตามมาตรา 237 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธี พิเคราะห์ความอาญา ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องรีบประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมจัดหา ล่ามในกรณีที่พยานเป็นชาวต่างประเทศ เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวโดยทันที

ข้อ 114 (การเดินเผชิญสืบ)

ในการดำเนินคดี หากพนักงานอัยการเห็นว่า การขอให้ศาลเดินเผชิญสืบพยานมีความจำเป็น และต้องกระทำเพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยคดี ก็ให้ดำเนินการยื่นคำแถลงขอต่อศาล ก่อนเดินเผชิญสืบพยาน ให้พนักงานอัยการประสานงานกับพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมในการเดินเผชิญสืบพยาน เช่น การเตรียมยานพาหนะ การจัดเตรียมสถานที่ หรือความสะดวกอื่น ๆ

ข้อ 115 (กรณีพยานเป็นบุคคลในคณะทูต)

ในกรณีที่พนักงานอัยการประสงค์จะให้ศาลหมายเรียกบุคคลใดในคณะทูตมาเป็นพยาน ให้พนักงานอัยการแจ้งไว้ในบัญชีพยานหรือแถลงให้ศาลทราบว่า บุคคลนั้นเป็นบุคคลในคณะทูตใดตำแหน่งใด ซึ่งได้รับความคุ้มครองจากอำนาจศาล เพื่อศาลจะได้ดำเนินการติดต่อกับกระทรวงการต่างประเทศ ตามที่กระทรวงยุติธรรมได้ตกลงไว้กับกระทรวงการต่างประเทศต่อไป

ข้อ 116 (พยานกลับคำ)

ในกรณีที่พยานเบิกความกลับคำให้การชั้นสอบสวนในข้อสาระสำคัญทำให้เสียรูปคดี พนักงานอัยการต้องให้พยานรับรองคำให้การชั้นสอบสวนส่งเป็นพยานต่อศาล และถามพยานให้ได้ความว่าข้อเท็จจริงใดเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง แล้วทำบันทึกรายงานหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็ว ว่าสมควรจะดำเนินคดีแก่พยานผู้นั้นหรือไม่ เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นสมควรดำเนินคดีกับพยาน ให้มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับพยานต่อไปโดยเร็ว พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่า พยานให้การในชั้นสอบสวนและชั้นศาลแตกต่างกันในข้อสาระสำคัญอย่างไร

ข้อ 117 (การแถลงศาลในการส่งประเด็น)

ให้พนักงานอัยการที่ขอให้ส่งประเด็นไปสืบยังศาลอื่น ขอให้ศาลสอบถามจำเลยหรือทนายจำเลยและจดไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาว่า ถ้าในวันนัดสืบพยานประเด็น จำเลยหรือทนายจำเลยไม่มาศาลที่รับประเด็น จะให้ศาลสืบพยานไปได้เลยหรือจะให้ทำอย่างไร นอกจากนี้ ให้แถลงขอให้ศาลจดไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาด้วยว่า ในกรณีที่ปรากฏต่อศาลที่รับประเด็นว่า พยานได้ย้ายไปมีภูมิลำเนาใหม่ ขอให้ศาลที่รับประเด็นส่งประเด็นไปยังศาลที่พยานมีที่อยู่ใหม่ด้วย ทั้งนี้ ให้ส่งประเด็นไปยังพนักงานอัยการผู้รับประเด็น ก่อนกำหนดนัดพิจารณาของศาลอย่างน้อย 15 วัน

ข้อ 118 (การส่งประเด็นต่อ)

คดีเรื่องใดที่พนักงานอัยการผู้ส่งประเด็น ประสงค์จะให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็นแถลงต่อศาล ขอให้ส่งประเด็นต่อไปยังศาลที่พยานมีที่อยู่ใหม่ ในกรณีที่ปรากฏต่อศาลที่รับประเด็นว่า พยานได้ย้ายไปมีภูมิลำเนาใหม่แล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ส่งประเด็นระบุไว้ในหนังสือส่งประเด็นให้ชัดว่า

ให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็นแถลงขอให้ศาลส่งประเด็นไปยังศาลที่พยานมีภูมิลำเนาใหม่ด้วย และให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็นแถลงศาลตามความประสงค์ของพนักงานอัยการผู้ส่งประเด็น

ข้อ 119 (การตัดพยานประเด็น)

พนักงานอัยการผู้รับประเด็นจะตัดพยานประเด็นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากพนักงานอัยการผู้เป็นเจ้าของประเด็นเสียก่อน

ในกรณีที่พยานประเด็นเป็นประจักษ์พยานและมีหลายปาก พนักงานอัยการผู้เป็นเจ้าของประเด็น ต้องแจ้งให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็น พิจารณาตัดพยานประเด็นได้ตามที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่รูปคดี

ข้อ 120 (กรณีพยานอยู่ต่างประเทศ)

ถ้าพยานในคดีใดเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศ และไม่สามารถนำตัวมาเบิกความต่อศาลได้ ให้รีบสอบถามวิธีปฏิบัติจากสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นราย ๆ ไป เพราะระเบียบปฏิบัติในเรื่องนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างประเทศแต่ละประเทศซึ่งอาจแตกต่างกัน กับให้คำนึงถึงวิธีปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2535 ด้วย

ข้อ 121 (การทำรายงานการคดี)

พนักงานอัยการจะต้องทำบันทึกการดำเนินคดีทุกเรื่องในแบบรายงานการคดี (อ.ก. 13) เรียงไปตามลำดับเหตุการณ์ที่มีการใช้ตามวันก่อนและหลังจนเสร็จสำนวน โดยให้ได้ความเพียงพอที่จะทราบว่า ในการดำเนินคดีนั้นในครั้งใดหรือวันใดพนักงานอัยการคนใดได้จัดการเกี่ยวกับคดีนั้นไปอย่างไร ถ้าเหตุที่ได้จัดการไปนั้นสมควรจะให้ปรากฏถึงเจตนาเพื่อผลใด ๆ ก็ให้บันทึกเป็นเหตุให้ปรากฏไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเตือนความจำและเพื่อให้พนักงานอัยการอื่นที่มารับช่วงงานดำเนินงานต่อไปได้ เช่น กรณีเรียกพยานมาซักถาม หรือในกรณีที่มีการสืบพยานให้บันทึกไว้ด้วยว่าได้สืบพยานกี่ปากแต่ละปากได้ความว่าอย่างไรโดยย่อ หากมีการอ้างพยานเอกสาร ให้ระบุว่าเอกสารใดพร้อมทั้งเลขหมายเอกสารตามที่ศาลได้หมายไว้

ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องทุกประการโดยปราศจากเงื่อนไขและเป็นคดีที่ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ ในศาลต่อไปอีกแล้ว ให้บันทึกรายงานการคดีในการชี้สองสถานให้ปรากฏไว้ที่ปกสำนวนตรงบรรทัดว่าง

ส่วนที่ 4

การดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อ 122 (เจตนารมณ์)

ในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้พนักงานอัยการที่กระทรวงยุติธรรมอยู่เสมอว่า ยาเสพติดให้โทษเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อีกทั้งรัฐบาลมีนโยบายที่จะป้องกันและปราบปรามให้ได้ผล โดยเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ

ข้อ 123 (การยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สิน ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534)

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องและทรัพย์สินที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าว โดยทำเป็นคำร้องแยกต่างหากจาก คำฟ้อง โดยจะยื่นไปพร้อมกับคำฟ้องหรือในเวลาใด ๆ ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก็ได้ แต่ถ้ามีเหตุอันสมควรแสดงได้ว่าไม่สามารถยื่นคำร้องก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา จะยื่นคำร้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก็ได้

ข้อ 124 (การยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สิน ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534)

ในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หากปรากฏว่า มีบรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องจักรกล หรือทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด เป็นของกลาง ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น เพื่อขอให้สั่งริบทรัพย์สินของกลางดังกล่าว โดยทำเป็นคำร้องแยกต่างหากจากคำฟ้อง โดยจะยื่นไปพร้อมกับคำฟ้องหรือจะยื่นก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก็ได้

ข้อ 125 (การแจ้งรายการทรัพย์สินที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลริบ)

เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สินตามข้อ 123 แล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบในการแจ้งรายการทรัพย์สินของกลางที่ขอริบไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภายใน 7 วันนับแต่วันที่ยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สินต่อศาล เพื่อให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีหนังสือแจ้งให้ผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น ได้ใช้สิทธิยื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีก่อนคดีถึงที่สุด

ข้อ 126 (การสืบพยานกรณีขอรับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการ
ปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534)

กรณีใดที่สวนคำร้องขอรับทรัพย์สินตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการ
ปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ให้พนักงานอัยการยื่นบัญชีระบุพยานและ
นำสืบให้ได้ความว่า ทรัพย์สินที่ขอรับเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพ
ติดและคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ตามมาตรา 22 แห่งพระ
ราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 และจำเลยหรือผู้ถูก
ตรวจสอบทรัพย์สินเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน
และการยื่นคำร้องขอรับทรัพย์สินนั้น เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพ
ติดได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ซึ่งอาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินใช้สิทธิยื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีทราบทาง
ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแล้ว

กรณีศาลมีคำสั่งให้ใดสวนคำร้องขอรับทรัพย์สินตามมาตรา 30 แห่งพระราช- บัญญัติ
มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ให้พนักงานอัยการยื่นบัญชี
ระบุพยานและนำสืบให้ได้ความว่า ทรัพย์สินที่ขอรับเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติด หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด หรือมีไว้เพื่อ
ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อ 127 (การแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง การแจ้งผลคดี และการแจ้งรายละเอียด
ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด)

นอกจากการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องตามข้อ 84 แล้ว ในคดีความผิดตามกฎหมาย
เกี่ยวกับยาเสพติด ฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย สมคบ
สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิด ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องพร้อม
เหตุผลและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ต่อเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ถ้าศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ให้
พนักงานอัยการรายงานให้อัยการสูงสุดทราบ พร้อมทั้งสำเนาคำพิพากษารวมทั้งข้อสังเกต (ถ้ามี)
เพื่อแจ้งเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทราบ

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งรายละเอียดความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด รายเดือน
ไปยังเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกำหนด

ส่วนที่ 5
การถอนฟ้อง

ข้อ 128 (ข้อพิจารณาและวิธีปฏิบัติในการถอนฟ้อง)

เมื่อพนักงานอัยการได้ตั้งฟ้องและได้ยื่นฟ้องคดีอาญาใดแล้ว ต่อมาพนักงานอัยการพิจารณาเห็นสมควรถอนฟ้องคดีนั้น ให้ทำความเห็นใน อ.ก.4 เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาตั้ง เมื่ออธิบดีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ถอนฟ้อง ก่อนยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน และเมื่อถอนฟ้องแล้ว ให้รายงานสำนักงานอัยการสูงสุดทราบ

ในการที่จะพิจารณาถอนฟ้องตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการนำเหตุตามข้อ 78 มาประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำความในข้อนี้มาใช้บังคับในกรณีถอนอุทธรณ์หรือถอนฎีกาคด้วยโดยอนุโลม

ข้อ 129 (การขอให้ศาลจำหน่ายคดีในคดีความผิดอันยอมความได้)

ในคดีความผิดอันยอมความได้ เมื่อผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ชั้นพิจารณาของศาล และพนักงานอัยการไม่มีข้อแถลงคัดค้านประการใดแล้ว พนักงานอัยการควรแถลงขอให้ศาลสั่งจำหน่ายคดีเสีย

“หมวดที่ ๕
การดำเนินคดีชั้นศาลสูง

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑๓๐ (บทบาทและภารกิจ)

การดำเนินคดีชั้นศาลสูง มีวัตถุประสงค์ในการกระจายอำนาจและการดำเนินคดี โดยให้อัยการศาลสูง มีเอกภาพในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน การดำเนินคดีของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้น ตลอดจนมีศักยภาพในการคานและตุลาการใช้ดุลพินิจของศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลและประเมินผลของอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงและอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต แล้วแต่กรณี

¹ หมวด 5 ข้อ 130 ถึง 153 แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 ลงวันที่ 28 เมษายน 2549

ข้อ ๑๓๑ (ไม่ใช่บังคับกับคดีบางประเภท)

ระเบียบนี้ไม่ใช่บังคับแก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีอาญาซึ่งพนักงานอัยการรับแก้ต่าง คดีละเมิดอำนาจศาล คดีที่ศาลสั่งปรับนายประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และคดีที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๒

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินคดี

ข้อ ๑๓๒ (อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคดีศาลสูง)

การดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร และการดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์เกี่ยวกับคดีอาญาทั้งปวงซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคดีศาลสูง

ข้อ ๑๓๓ (อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคดีศาลสูงเขต)

การดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกาในเขตท้องที่สำนักงานอัยการเขต ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคดีศาลสูงเขต เว้นแต่ การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์เกี่ยวกับคดีอาญาทั้งปวงซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในปริมณฑล ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี

ข้อ ๑๓๔ (อำนาจหน้าที่ของอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูง อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต รองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูง และรองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต)

อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงและอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกาของพนักงานอัยการต่อสำนักงานอัยการสูงสุด และมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายทั่วไปในการดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกา ตรวจสอบ กำกับดูแล และอำนวยความสะดวกในงานคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกาภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ และเมื่อเห็นสมควรจะเรียกสำนวนคดีใดมาตรวจพิจารณาหรือดำเนินคดีเอง หรือจะมอบหมายให้อัยการศาลสูงคนใดดำเนินคดีก็ได้

การกำหนดนโยบายการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อขอความเห็นชอบก่อนบังคับใช้

รองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงและรองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขตมีอำนาจ หน้าที่รองจากอธิบดีในการอำนวยการและประสานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติราชการในคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกาภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบให้เป็นไป ตามนโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูง และอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๓๕ (อำนาจหน้าที่ของอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูง และอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงเขต)

อัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงและอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงเขต มีอำนาจหน้าที่อำนวยการ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบและกำกับดูแลการปฏิบัติงานคดีอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกาภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ และเมื่อเห็นสมควรจะเรียกสำนวนคดีไต่ถามตรวจพิจารณาหรือดำเนินคดีเอง หรือจะมอบหมายให้อัยการศาลสูงคนใดดำเนินคดีก็ได้แต่ต้องรายงานให้อธิบดีทราบโดยเร็ว

ข้อ ๑๓๖ (อำนาจหน้าที่ของอัยการศาลสูง)

อัยการศาลสูงผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีใด ให้มีอำนาจดำเนินคดีนั้น เว้นแต่กรณีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

คดีดังต่อไปนี้ หากเป็นกรณีจะมีคำสั่งไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ไม่แก้อุทธรณ์ หรือไม่แก้ฎีกา ให้ทำความเข้าใจเห็นชอบสำนวนตามลำดับชั้นไปยังอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง

(๑) คดีสำคัญ

(๒) คดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษ แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องหรือพิพากษาแก้ให้ยกฟ้องจำเลยบางคนหรือบางข้อหา

(๓) คดีที่อัยการสูงสุดชี้ขาดให้ฟ้องหรือให้อุทธรณ์

(๔) คดีอื่นที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

เมื่ออธิบดีพิจารณาและมีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น เว้นแต่ กรณีตาม (๑) หากอัยการสูงสุดชี้ขาดให้ฟ้องในปัญหาข้อกฎหมายหรือให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย ก่อนมีคำสั่งไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ไม่แก้อุทธรณ์ หรือไม่แก้ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายให้นำระเบียบข้อ ๑๕๑ มาใช้บังคับ

ข้อ ๑๓๗ (กรณีไม่มีอัยการศาลสูงปฏิบัติหน้าที่)

ในกรุงเทพมหานคร สำนักงานใดไม่มีอัยการศาลสูงปฏิบัติหน้าที่ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงหรือผู้ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่แทน

ในต่างจังหวัด สำนักงานใดไม่มีอัยการศาลสูงปฏิบัติหน้าที่ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อัยการจังหวัดแต่ละสำนักงานปฏิบัติหน้าที่แทน และให้นำระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓
วิธีปฏิบัติในชั้นอุทธรณ์และฎีกา

ข้อ ๑๓๘ (วิธีปฏิบัติในชั้นอุทธรณ์)

เมื่อศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวน เสนอสำนวนพร้อมด้วยรายงานการคดีตามแบบ อ.ก.๑๓ และความเห็นชั้นศาลพิพากษามาแบบ อ.ก.๑๔ ต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเข้าใจและส่งสำนวนไปยัง อัยการศาลสูงภายในเจ็ดวันนับแต่วันฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง เว้นแต่กรณีมีเหตุขัดข้องจำเป็น และได้แจ้งเป็นหนังสือให้อัยการศาลสูงทราบภายในเวลาดังกล่าวแล้ว

การทำความเข้าใจดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ระบุข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เห็นด้วยหรือโต้แย้งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น โดยมีรายละเอียดในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพอสมควร

คดีที่จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งหรือยื่นคำแก้อุทธรณ์ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ โดยละเอียดว่าได้รับสำเนาอุทธรณ์หรือสำเนาคำแก้อุทธรณ์จากศาลเมื่อใด โดยไม่ต้องมีความเห็นแล้วเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการ และให้หัวหน้าพนักงานอัยการจัดส่งสำเนาอุทธรณ์หรือสำเนาคำแก้อุทธรณ์และรายงานการคดีดังกล่าวไปยังอัยการศาลสูงภายในห้าวันนับแต่วันรับสำเนา ในกรณีที่สำนวนอยู่ที่พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นให้เสนอพร้อมด้วยสำนวน หากสำนวนไม่อยู่ที่พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นให้บันทึกชี้แจงเหตุที่ไม่มีสำนวนไปประกอบด้วย และเมื่อได้รับสำนวนมาเมื่อใดให้เสนอไปยังอัยการศาลสูงต่อไป

ข้อ ๑๓๙ (วิธีปฏิบัติในชั้นฎีกา)

เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์แล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งพร้อมด้วยรายงานการคดีตามแบบ อ.ก.๑๓ และบันทึกคำพิพากษาย่อตามแบบ อ.ก.๑๔ โดยไม่ต้องมีความเห็นไปยังอัยการศาลสูงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ให้นำความในข้อ ๑๓๘ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นฎีกาโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔๐ (การพิจารณาและตั้งคดีชั้นอุทธรณ์-ฎีกา)

ภายใต้บังคับข้อ ๑๓๖ ให้อัยการศาลสูงเป็นผู้ออกคำสั่งชั้นอุทธรณ์และฎีกา

กรณีออกคำสั่งอุทธรณ์หรือแก้อุทธรณ์ คำสั่งฎีกาหรือแก้ฎีกา ให้อัยการศาลสูงเป็นผู้ออกคำสั่ง แล้วยื่นอุทธรณ์หรือคำแก้อุทธรณ์ ยื่นฎีกาหรือคำแก้ฎีกาต่อไป

ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้อัยการศาลสูงทำความเข้าใจและเสนอสำนวนต่ออัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงหรืออัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงเขตเพื่อออกคำสั่งภายในสองวันนับแต่วันรับสำนวน เว้นแต่ในต่างจังหวัดให้ขยายกำหนดเวลาดังกล่าวเป็นสี่วัน

- (๑) กรณีมีความเห็นไม่อุทธรณ์แย้งความเห็นของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้น
- (๒) กรณีมีความเห็นไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ในคดีที่ไม่มีการสืบพยานและศาลพิพากษายกฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหาหรือลงโทษไม่เต็มตามฟ้อง
- (๓) กรณีมีความเห็นไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ในคดีที่มีการสืบพยานและคดีนั้นมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าสิบปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป หากศาลพิพากษายกฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหาหรือลงโทษไม่เต็มตามฟ้อง
- (๔) กรณีมีความเห็นไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งไม่รับของกลางตามคำขอท้ายฟ้อง
- (๕) กรณีมีความเห็นไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ในคดีที่ไต่สวนขอคืนของกลางและศาลมีคำสั่งให้คืนของกลางตามที่มิผู้ร้องขอ
- (๖) กรณีมีความเห็นชั้นอุทธรณ์และฎีกา หากศาลมีคำพิพากษาให้รอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษในคดีที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด¹

ข้อ 141 (การขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์หรือฎีกา)

การขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์หรือแก้อุทธรณ์ หรือระยะเวลาฎีกาหรือแก้ฎีกา ให้อัยการศาลสูงเป็นผู้ทำคำร้องโดยระบุเหตุผลแห่งความจำเป็นที่ขอขยายระยะเวลาและลงนามเป็นผู้ยื่นคำร้อง ถ้าสำนวนยังคงอยู่ที่สำนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้น ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเป็นผู้ดำเนินการ

การยื่นคำร้องและการติดตามผลการดำเนินการ การฟังคำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนประจำศาลชั้นต้นหรือพนักงานอัยการที่หัวหน้าพนักงานอัยการมอบหมาย เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลดำเนินการและคำสั่งศาลตามแบบรายงานการคดี อ.ก. 13 ให้อัยการศาลสูงทราบโดยด่วน

ให้นำความในสองวรรคก่อนมาใช้บังคับกับการยื่นคำร้อง คำขอ หรือคำแถลงอื่น ๆ ในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาคด้วยโดยอนุโลม

¹ หนังสือที่ อส (สผ.ค.) 0003/ว. 154. ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2549 กำหนดประเภทคดีไว้ดังต่อไปนี้ (1) คดีความผิดฐานใช้ยานพาหนะบรรทุกน้ำหนักเกินอัตรา ซึ่งบรรทุกน้ำหนักเกินอัตราตั้งแต่ 5,000 กิโลกรัมขึ้นไป (2) คดีความผิดฐานมีและพาหรือผลิตหรือจำหน่ายอาวุธปืนไม่มีทะเบียน และฐานมีหรือจำหน่ายหรือนำเข้าหรือผลิตอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ (3) คดีความผิดฐานเล่นการพนันเอาทรัพย์สินกันที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยมีผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป หรือจัดให้มีการเล่นการพนันรายใหญ่ทุกชนิดหรือเป็นคดีการพนันที่ประชาชนและสื่อมวลชนสนใจ (4) คดีความผิดฐานที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตามฟ้อง แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษากำให้การกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ

ส่วนที่ 4

การดำเนินคดีและปฏิบัติต่อจำนวน

ข้อ 142 (หน้าที่พึง รับประทาน และคัดคำพิพากษาหรือคำสั่ง คัดถ้อยคำจำนวน)

การฟัง การรับประทาน และการคัดคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือ ศาลฎีกา ตลอดจนการคัดถ้อยคำสำนวนของศาล ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานประจำศาลชั้นต้น

ข้อ 143 (วิธีปฏิบัติเมื่อมีคำพิพากษาไม่ชอบ)

ในกรณีที่ศาลพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอ หรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง หรือศาลพิพากษา ลงโทษจำเลยเกินกำหนดโทษตามกฎหมาย หรือพิพากษาหรือมีคำสั่งไม่ชอบด้วยประการใด ให้พนักงาน อัยการ พิจารณาอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

ข้อ 144 (การดำเนินคดีอาญาที่มีโจทก์ร่วม)

ในคดีอาญาที่มีโจทก์ร่วมและศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องนั้น ให้ตรวจพิจารณาหลักฐานทั้งปวงให้ละเอียดรอบคอบ ถ้าคดีมีเหตุอันควรที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ก็ให้อุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

ข้อ 145 (การทำและการยื่นคำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำแก้อุทธรณ์ คำแก้ฎีกา)

ในกรณีที่ออกคำสั่งอุทธรณ์หรือออกคำสั่งฎีกา หรือให้แก้อุทธรณ์หรือให้แก้ฎีกา ให้ อัยการศาลสูงรับผิดชอบในการทำคำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำแก้อุทธรณ์ หรือคำแก้ฎีกา แล้วลงนาม เป็นผู้เรียงและเป็นโจทก์

การยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือยื่นคำแก้อุทธรณ์หรือคำแก้ฎีกาให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน ประจำศาลชั้นต้น เว้นแต่ในกรุงเทพมหานครให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคดีศาลสูง

ข้อ 146 (วิธีปฏิบัติภายหลังออกคำสั่ง)

ในกรณีที่ออกคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา ถอนอุทธรณ์หรือถอนฎีกา ให้อัยการศาลสูง ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 ทั้งนี้ ให้จัดการก่อนครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์หรือฎีกา และให้มีเวลาเหลือพอที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาได้ทันในกรณีที่มีการชี้ขาดให้อุทธรณ์ หรือฎีกา

ข้อ 147 (วิธีปฏิบัติต่อสำนวนที่เสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัด)

การส่งสำนวนพร้อมคำสั่งไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ถอนอุทธรณ์ หรือถอนฎีกา ไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณา ความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานประจำศาลชั้นต้น

ในต่างจังหวัด ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้ง ให้อัยการศาลสูงทำหนังสือในนาม ผู้ว่าราชการจังหวัด เสนอสำนวนต่ออัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาชี้ขาด

กรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา หรืออัยการสูงสุดชี้ขาดไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา ให้สำนักงานประจำศาลชั้นต้นดำเนินการและเก็บรักษาสำนวนไว้ตามระเบียบนี้ว่าด้วยวิธีปฏิบัติภายหลังคดีเสร็จสิ้นแล้ว เว้นแต่คดีนั้นยังอยู่ระหว่างการดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาให้นำความในข้อ 150 มาใช้บังคับ

ข้อ 148 (การใช้ชื่อโจทก์และผู้เรียงในคำฟ้อง)

การใช้ชื่อโจทก์ในคำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำแก้อุทธรณ์ หรือคำแก้ฎีกา ให้ใช้ชื่อพนักงานอัยการที่เป็นโจทก์มาแต่ต้น ส่วนผู้เรียงให้ระบุตำแหน่งและสำนักงานที่อัยการศาลสูงเจ้าของสำนวนสังกัดอยู่ เว้นแต่กรณีที่อัยการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อัยการศาลสูง ให้ระบุตำแหน่งและสำนักงานที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนสังกัดอยู่

ข้อ 149 (การรายงานผลการปฏิบัติงานและผลคดีของอัยการศาลสูง)

การรายงานผลการปฏิบัติงาน ให้อัยการศาลสูงรายงานผลการปฏิบัติงานโดยใช้แบบรายงานตามแบบบัญชีแสดงการที่ทำของพนักงานอัยการชั้นพิจารณาอุทธรณ์หรือฎีกา (อ.ก.50ก.) พร้อมจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดคดีที่มีคำสั่งไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ตามข้อ 136 วรรคสอง และข้อ ๑๔๐(2)(3)(4)(5) (6) ทุกคดี โดยใช้แบบบัญชีแสดงคดีที่มีคำสั่งไม่อุทธรณ์ - ไม่ฎีกา (อ.ก.56) เป็นรายเดือนรายงานตามลำดับชั้นถึงอธิบดีภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

การรายงานผลคดีที่อัยการสูงสุดเป็นผู้ออกคำสั่งฟ้องหรือชี้ขาดให้ฟ้อง ให้อุทธรณ์หรือให้ฎีกา ให้อัยการศาลสูงรายงานเป็นรายเรื่องตามลำดับชั้นผ่านอธิบดี ถึงอัยการสูงสุดภายในกำหนดสามสิบวันนับจากศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งโดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นที่ชี้ขาดด้วย

ในต่างจังหวัด ให้จัดทำสำเนารายงานผลการปฏิบัติงานและสำเนาบัญชีแสดงรายละเอียดคดีที่มีคำสั่งไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา และสำเนารายงานผลคดีที่อัยการสูงสุดเป็นผู้ออกคำสั่งฟ้องหรือชี้ขาดดังกล่าวในสองวรรคก่อนเสนออธิบดีอัยการเขตเพื่อทราบด้วย สำหรับรายงานผลคดีที่ อัยการสูงสุดเป็นผู้ออกคำสั่งฟ้องหรือชี้ขาด ให้จัดทำสำเนารายงานเสนออธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเพื่อทราบอีกส่วนหนึ่งด้วย

ให้อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูง อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต หรือรองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูง รองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต ผู้ที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี เรียกสำนวนตามแบบบัญชี อ.ก.๕๖ ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบมาทำการตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วให้เสนอแบบบัญชี แสดงการตรวจสอบสำนวนที่เรียกมาตรวจสอบ (อ.ก.๕๖ ก.) พร้อมสำเนาแบบบัญชี อ.ก.๕๖ ต่อ สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งเดือน นับแต่วันได้รับรายงานตามแบบบัญชี อ.ก.๕๖ ในแต่ละเดือน

การตรวจสอบหากพบข้อบกพร่องของอัยการศาลสูง ให้อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงหรืออธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขตแล้วแต่กรณี แนะนำการปฏิบัติราชการหรือว่ากล่าวตักเตือนแล้วรายงานให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบ หากเห็นควรดำเนินการทางวินัยให้ทำความเห็นแล้วรายงานสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๕๐ (การจัดทำสารบบและการเก็บรักษาสำนวน)

งานธุรการอื่น ๆ การรับจ่ายสำนวน ส่งสำนวนคืน ตลอดจนสารบบอุทธรณ์ หรือฎีกา และการเก็บรักษาสำนวนที่อยู่ระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา ในกรุงเทพมหานคร ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคดีศาลสูง ในต่างจังหวัด จังหวัดใดมีอัยการศาลสูงปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคดี ศาลสูงเขต เว้นแต่ไม่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการทั่วไปของสำนักงานคดีศาลสูงเขตส่งไปปฏิบัติหน้าที่ให้สำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ จังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบงานธุรการทั้งปวงและเก็บรักษาสำนวนไว้ ภายใต้การกำกับดูแลของอัยการศาลสูง ส่วนสำนักงานคดีศาลสูงเขตและสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงเขต ให้แต่ละสำนักงานมีหน้าที่และรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว

สำนวนที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว ให้ส่งคืนไปยังสำนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นเพื่อดำเนินการต่อไป

ส่วนที่ 5

วิธีปฏิบัติเมื่ออัยการสูงสุดมีคำวินิจฉัยชี้ขาด และการขอให้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกา

ข้อ 151 (คดีที่อัยการสูงสุดชี้ขาด)

คดีที่อัยการสูงสุดชี้ขาดให้ฟ้องหรือให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย ถ้าอัยการสูงสุด มิได้สั่งเป็นอย่างอื่น ก่อนมีคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย ให้รายงานอัยการสูงสุดทราบพร้อมด้วยเหตุผล เว้นแต่คดีจะครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็น จะต้องรีบอุทธรณ์หรือฎีกา ก็ให้อุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อน

ข้อ 152 (การขอให้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกา)

ในคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่อัยการศาลสูงพิจารณาแล้ว เห็นสมควรอุทธรณ์หรือฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ให้อัยการศาลสูงส่งเรื่องที่จะให้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกา ตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุด หรือผู้ที่อัยการสูงสุดมอบหมาย โดยเร็ว และต้องมีให้เสียหายแก่ราชการ

การส่งเรื่องให้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำนวนการสอบสวน สำเนาคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ คำฟ้องอุทธรณ์หรือคำฟ้องฎีกา แล้วแต่กรณีไปด้วย และ ถ้ามีพยานหลักฐานใดในชั้นศาลที่อาจเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา ก็ให้ส่งพยานหลักฐานนั้นไปด้วย

ส่วนที่ ๖

การตรวจสอบการปฏิบัติงาน

ข้อ 153 (การรายงานข้อบกพร่อง)

กรณีพบข้อบกพร่องในการดำเนินคดีของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้น ถ้าเป็นข้อ บกพร่องที่เห็นสมควรแนะนำการปฏิบัติราชการ ให้อัยการศาลสูงเสนออัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงหรือ อัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงเขต หากอัยการพิเศษฝ่ายเห็นควรยุติ ก็ให้เป็นอันยุติ แต่หากเห็นว่าเป็นข้อบก พร่องที่ควรแนะนำการปฏิบัติราชการ ก็ให้เสนอความเห็นตามลำดับชั้น จนถึงอธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูง หรืออธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขตเพื่อพิจารณา

ถ้าอธิบดีเห็นว่าเป็นข้อบกพร่องเล็กน้อย ก็ให้แนะนำการปฏิบัติราชการ แต่หาก ถึง ขนาดที่จะเกิดความเสียหายและไม่อาจแก้ไขได้ ให้รายงานสำนักงานอัยการสูงสุด

การแนะนำการปฏิบัติราชการดังกล่าวในวรรคก่อน ให้อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงหรือ อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขตแจ้งอธิบดีอัยการฝ่ายหรืออธิบดีอัยการเขตผู้รับผิดชอบแล้วแต่กรณีเป็นผู้ ดำเนินการ หากอธิบดีอัยการฝ่ายหรืออธิบดีอัยการเขตมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้รายงานสำนักงาน อัยการสูงสุดเพื่อพิจารณา”

หมวดที่ 6

การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 154 (เจตนาารมณ์)

ในการดำเนินคดีอาญา ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงมาตรการการบังคับใช้วิธีการเพื่อ ความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่น เพื่อควบคุมผู้กระทำความผิดบางประเภท และ

เพื่อกันผู้กระทำความผิดคดีนียกออกไปจากสังคม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อันเป็นการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขผู้กระทำความผิดนอกเหนือไปจากการลงโทษ

ข้อ 155 (คดีผู้กระทำความผิดคดีนียก)

ผู้ต้องหาในคดีใดอยู่ในข่ายเป็นผู้กระทำความผิดคดีนียกที่ต้องฟ้องขอให้กักกัน หรืออยู่ในข่ายที่อาจขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหา และสอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ความว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดคดีนียก หรือให้ได้ความว่าเป็นกรณีที่อาจขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่นได้ แล้วพิจารณาส่งไปตามรูปคดี

ส่วนที่ 2

การดำเนินคดีเพื่อขอบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ข้อ 156 (การขอให้กักกัน)

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนคดีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดคดีนียกที่ต้องขอให้กักกัน ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดคดีนียก ส่งให้พนักงานอัยการพิจารณา รวมไปถึงคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

กรณีไม่อาจดำเนินการขอให้กักกันรวมไปกับคดีเดิมดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการเร่งรัดพนักงานสอบสวนรีบส่งสำนวนขอให้กักกันไปยังพนักงานอัยการก่อนครบกำหนด 6 เดือน นับแต่วันที่รับสำนวนคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

ในกรณีที่จะต้องฟ้องขอให้กักกัน ให้จัดการให้มีการแจ้งผู้ต้องหาทราบว่าจะ ถูกฟ้องขอให้กักกันด้วย

ข้อ 157 (การขอให้ศาลสั่งทำทัณฑ์บน)

เมื่อความปรากฏแก่พนักงานอัยการ โดยการแจ้งเหตุหรือโดยการพิจารณาดำเนินคดีว่า ผู้ใดจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานอัยการโดยคำสั่งของหัวหน้าพนักงานอัยการบันทึกปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะก่อเหตุดังกล่าว หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะก่อเหตุร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 ให้ส่งบันทึกข้อเท็จจริงดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป

ในการตรวจพิจารณาสำนวนคดีใด ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหาจะมีพฤติการณ์จะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 แก่ผู้ต้องหาและทำการสอบสวนส่งมาให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องศาล

การขอให้ศาลสั่งทำทัณฑ์บนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 ให้พนักงานอัยการนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเสมือนเป็นความศรัทธา แต่ระยะเวลาคุมขังชั้นสอบสวน ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 มาตรา 7

ข้อ 158 (การขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น)

คดีที่ผู้ต้องหาอาจถูกบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่นนอกจากการฟ้องขอให้กักกันและขอให้ศาลสั่งให้ทำทัณฑ์บนซึ่งข้อเท็จจริงยังไม่ชัดเจน ให้สั่งพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อทราบความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาชญาของผู้ต้องหา ให้ได้ความว่าผู้ต้องหาผู้นั้นมีพฤติการณ์และพยานหลักฐานพอที่จะฟ้องขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 45 มาตรา 48 มาตรา 49 หรือมาตรา 50 หรือไม่ แล้วพิจารณาส่งไปตามรูปคดี

ข้อ 159 (การสั่งไม่ขอบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย)

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรไม่ดำเนินการขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งยุติโดยไม่ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145

ข้อ 160 (การฟ้องคดี)

การฟ้องขอให้กักกัน ให้พนักงานอัยการบรรยายพฤติการณ์ของจำเลย ระบุบทมาตราและคำขอให้กักกันรวมไปในคำฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

กรณีไม่อาจฟ้องรวมกันไปในคำฟ้องเดิมดังกล่าว ให้ฟ้องภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

การขอให้ศาลสั่งให้ทำทัณฑ์บน ให้ทำเป็นคำฟ้องยื่นต่อศาล

การขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น ให้พนักงานอัยการบรรยายพฤติการณ์ของจำเลย ระบุบทมาตราและคำขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยรวมไปใน คำฟ้องคดีอันเป็นมูลให้ขอใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ข้อ 161 (อุทธรณ์และฎีกา)

กรณีที่มีความเห็นควรไม่ขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา ให้พนักงานอัยการผู้มีอำนาจดำเนินคดีตั้งยุติโดยไม่ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145

ข้อ 162 (การติดตามพฤติการณ์)

กรณีศาลได้มีคำสั่งให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใด ตามคำฟ้องหรือคำขอของพนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการดำเนินการติดตามพฤติการณ์เกี่ยวกับการให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยของผู้นั้น ตามกำหนดระยะเวลาที่ศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ถ้าปรากฏว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับการให้บังคับใช้นั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบพิจารณาทำคำเสนอต่อศาล โดยทำเป็นคำร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอนหรืองดการให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้นั้นไว้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 16

ถ้าการติดตามพฤติการณ์ดังกล่าวในวรรคหนึ่งพบว่า ผู้ถูกให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีพฤติการณ์ฝ่าฝืนคำสั่งของศาล ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบพิจารณาคำเนิ่นคำร้องหรือคำแถลงต่อศาลเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามเงื่อนไขในคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

กรณีการฝ่าฝืนคำสั่งศาลดังกล่าวในวรรคสามเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 194 มาตรา 195 หรือมาตรา 196 ให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี

การติดตามพฤติการณ์ดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือแจ้งขอความร่วมมือกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือสอบพฤติการณ์ดังกล่าว แล้วส่งมาให้พนักงานอัยการพิจารณาต่อไป

ข้อ 163 (การส่งสถิติและรายงานคดี)

ในกรณีที่มีการดำเนินคดีขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งสถิติและรายงานคดีเกี่ยวกับการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยไปยังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ โดยให้จัดทำตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

หมวดที่ 7

การดำเนินคดีอาญาที่ใช้วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 164 (การฟ้องคดีด้วยวาจา)

การฟ้องคดีด้วยวาจา ให้พนักงานอัยการยึดหลักตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 19 และบันทึกการฟ้องด้วยวาจาให้ครบองค์ประกอบของความผิด โดยพนักงานอัยการต้องไปศาลเพื่อแถลงรายละเอียดเกี่ยวกับการฟ้องคดีนั้นด้วย

ข้อ 165 (กรณีคดีเกินอำนาจศาลแขวงภายหลังยื่นฟ้องแล้ว)

กรณีที่ยื่นฟ้องผู้ต้องหาใดแล้ว ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หากปรากฏว่ามีเหตุทำให้คดีเกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ห้ามมิให้ถอนฟ้องเพื่อนำคดีไปฟ้องใหม่ยังศาลที่มีอำนาจ แต่ให้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องในคดีเดิมให้เป็นคดีเกินอำนาจพิจารณาของศาลแขวง เพื่อให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีแล้วนำคดีไปฟ้องยังศาลที่มีอำนาจต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากศาลไม่อนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง ก็ให้พนักงานอัยการคัดค้านคำสั่งศาลเพื่อใช้สิทธิในการอุทธรณ์และฎีกาต่อไป

ข้อ 166 (วิธีปฏิบัติ)

ให้นำความในหมวดที่ 1 หมวดที่ 2 และหมวดที่ 3 มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีอาญาที่ใช้วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ 2

การปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนที่ต้องขออนุญาตฟ้อง

ข้อ 167 (การรับสำนวนที่ต้องขออนุญาตฟ้อง)

สำนวนการสอบสวนที่ต้องขออนุญาตอัยการสูงสุดเพื่อฟ้อง พนักงานอัยการต้องให้พนักงานสอบสวนทำเป็นรูปสำนวนการสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนระบุสาเหตุที่ไม่ได้ขอคัดฟ้องหรือเหตุที่ขาดผิดฟ้องไว้ในสำนวนการสอบสวน และต้องส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวน

การรับสำนวนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ลงสารบรับความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา (ส.1) และให้ทำบันทึกแจ้งวันนัดให้ผู้ต้องหามาพบพนักงานอัยการ เพื่อฟังคำสั่งของพนักงานอัยการตามแบบพิมพ์บันทึกรับทราบวันนัดที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ 168 (การเขียนความเห็นและคำสั่ง)

การเขียนความเห็นและคำสั่งในสำนวนที่ต้องขออนุญาตฟ้อง ต้องปรากฏข้อเท็จจริงพอสมควร ปรับบทกฎหมายและฐานที่เห็นว่าเป็นความผิดหรือไม่ไว้ด้วย พร้อมทั้งเขียนคำสั่งฟ้องให้ชัดเจน

ข้อ 169 (วิธีปฏิบัติในการขออนุญาตฟ้อง)

การขออนุญาตฟ้องให้ทำเป็นหนังสือระบุรายละเอียดให้ชัดเจนแจ้งว่า ขออนุญาตฟ้องผู้ต้องหาผู้ใด (โดยระบุชื่อผู้ต้องหาทุกคน) ในความผิดฐานใด ให้ตรงกับความเห็นและคำสั่งในสำนวนแล้วให้ส่งสำนวนพร้อมความเห็น ไปยังอัยการสูงสุดเพื่อขออนุญาตฟ้อง

หนังสือขออนุญาตฟ้องดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้ทำเป็นรายสำนวน และระบุนาเหตุที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ไม่ได้ขอคัดฟ้องผู้ต้องหาหรือขาดผิดฟ้องผู้ต้องหา ให้ปรากฏในหนังสือขออนุญาตฟ้องด้วย

ข้อ 170 (วิธีปฏิบัติบางประการก่อนส่งสำนวนเพื่อขออนุญาตฟ้อง)

ก่อนส่งสำนวนเพื่อขออนุญาตฟ้อง หากพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา บางคนหรือบางข้อหา หรือมีความเห็นแย้งกับพนักงานสอบสวน จะต้องดำเนินการให้การสั่งคดีเป็นที่ยุติเสียก่อน เว้นแต่คดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง

ส่วนกรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาในความผิดฐานอื่น ต่างจากความเห็นของพนักงานสอบสวนนั้น ก่อนสั่งคดีให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการในเรื่องการแจ้งข้อหาให้ครบถ้วนเสียก่อน

ข้อ 171 (การยื่นฟ้องคดีที่อัยการสูงสุดอนุญาตให้ฟ้อง)

การยื่นฟ้องคดีที่อัยการสูงสุดอนุญาตให้ฟ้อง ให้บรรยายคำฟ้องให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าอัยการสูงสุดได้มีคำสั่งอนุญาตให้ฟ้องแล้ว พร้อมกับอ้างส่งหนังสือของอัยการสูงสุดที่อนุญาตให้ฟ้องไปพร้อมกับคำฟ้องด้วย

สำหรับคดีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งชี้ขาดให้ฟ้อง หากเป็นกรณีที่ต้องขออนุญาตฟ้องด้วย ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบดำเนินการขออนุญาตฟ้องไปในคราวเดียวกัน และในการยื่นฟ้องคดีดังกล่าวให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง

ข้อ 172 (การดำเนินการเมื่อผู้ต้องหาที่อัยการสูงสุดอนุญาตให้ฟ้องไม่มาตามนัด)

เมื่ออัยการสูงสุดอนุญาตให้ฟ้องคดี แต่ผู้ต้องหาที่ได้ลงชื่อรับทราบวันนัดตามข้อ 167 วรรคสองไว้แล้วไม่มาตามนัด ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนจัดการให้ได้ตัวผู้ต้องหายื่นฟ้องต่อศาล

ข้อ 173 (กรณีที่ไม่ต้องขออนุญาตฟ้องผู้ต้องหา)

การสั่งฟ้องนิติบุคคล ไม่ต้องขออนุญาตฟ้อง

กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ได้ถูกจับหรือไม่ได้ถูกควบคุมในคดีนั้น แต่ถูกควบคุมหรือจำคุกอยู่ในคดีอื่น ไม่ต้องขออนุญาตฟ้อง แต่ต้องบรรยายข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ปรากฏใน คำฟ้องคดีนั้นด้วย

ข้อ 174 (การแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ฟ้อง)

จำนวนที่เสนอไปยังอัยการสูงสุดเพื่อขออนุญาตฟ้อง และอัยการสูงสุดมีคำสั่ง ไม่อนุญาตให้ฟ้อง ให้สำนักงานคดีอาญาและสำนักงานอัยการจังหวัดที่ขออนุญาตฟ้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบโดยเร็ว โดยให้แจ้งเหตุผลโดยย่อที่อัยการสูงสุดไม่อนุญาตให้ฟ้องตามแบบพิมพ์ที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

หมวดที่ 8

การดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 175 (ปรัชญาและเจตนารมณ์ในการดำเนินคดี)

การดำเนินคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนมีส่วนเกี่ยวข้อง ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงการคุ้มครองสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ การแสวงหามาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลแห่งสหประชาชาติ และเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเด็กและเยาวชน เป็นสิ่งที่พนักงานอัยการพึงกระทำ

การพิจารณาใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการเพื่อนำเด็กหรือเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือเข้าสู่การพิจารณาของศาล ต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ เหมาะสม เพื่อการบำบัดแก้ไข และฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย โดยไม่คำนึงถึงการลงโทษ และจะนำมาใช้เป็นวิธีการสุดท้ายเมื่อไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ด้วยวิธีการอื่น นอกจากนี้การพิจารณาใช้ดุลพินิจดังกล่าวต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริงของเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย เพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินคดีดังกล่าวเหมาะสมกับพฤติกรรมแห่งคดี รวมทั้งต้องคำนึงถึงวิธีการแก้ไขที่เด็กหรือเยาวชนแต่ละรายจะพึงได้รับ

ข้อ 176 (ดุลพินิจในการสั่งคดี)

ในการใช้ดุลพินิจสั่งคดีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้ต้องหา นอกจากพนักงานอัยการจักต้องคำนึงถึงปรัชญาและเจตนารมณ์ในการดำเนินคดีตามข้อ 175 แล้ว ให้พิจารณาถึงสาเหตุแห่งการกระทำความคิด พฤติกรรมแห่งคดี ความร้ายแรงแห่งการกระทำความคิด ความเสียหายที่ผู้เสียหายและสังคมได้รับ สถานภาพทางครอบครัว การให้โอกาสกลับคนเป็นคนดี และผลประโยชน์สูงสุดที่เด็กและเยาวชนจะพึงได้รับประกอบด้วย

ส่วนที่ 2

การคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ข้อ 177 (การพิจารณาและมีความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน)

ในคดีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้เสียหาย พนักงานอัยการต้องพิจารณาและมีความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนนั้นด้วย หากพิจารณาจากสำนวนการสอบสวนแล้วเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดควรได้รับการช่วยเหลือ ไม่ว่าด้วยวิธีการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะครอบครัว วิธีการทางการแพทย์หรือวิธีการตามกฎหมายอื่น ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นเกี่ยวกับวิธีการนั้นด้วย

ในกรณีที่พิจารณาจากสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่า เนื่องจากการใช้อำนาจปกครองหรือความเป็นผู้ปกครอง เป็นอุปสรรคต่อเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือผู้เสียหาย ให้พนักงานอัยการพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้นั้น และแต่งตั้งผู้ปกครองแทนบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้น

กรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าการให้ความช่วยเหลือด้วยวิธีการใดอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุด ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจใน อ.ก.4 เสนอตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาเสนอหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ แต่ถ้าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุด ให้เสนออัยการสูงสุดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเท่าที่สามารถจะกระทำได้

กรณีตามวรรคสาม หากสำนวนการสอบสวนและการให้ความช่วยเหลืออยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบดำเนินการตามความเห็นของอธิบดี

ข้อ 178 (แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการคดีกรณีใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำ
ความผิด)

การดำเนินคดีใด หากเด็กถูกกล่าวหาว่าร่วมกับผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่กระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฐานมีเพื่อจำหน่ายและหรือจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่า

- (1) ผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด
- (2) ในชั้นสอบสวน เด็กให้การรับสารภาพและพนักงานสอบสวนได้ตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานแล้ว สามารถยืนยันได้ว่าผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่เด็กให้การชดทอคดีตนอยู่จริง เช่น ตรวจสอบจากข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนจากสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น

(3) หากพนักงานอัยการดำเนินคดีกับเด็กแล้ว พยานหลักฐานและคำชี้แจงของ เด็กไม่อาจฟังธงโทษผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ได้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีจนถึงขั้นต่อของผู้กระทำความผิด

(4) การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ จะได้ผลในการปราบปรามผู้กระทำความผิด และสามารถแก้ไขปัญหายุติธรรมได้มากกว่าการดำเนินคดีกับเด็ก

กรณีเช่นนี้ ให้พนักงานอัยการดำเนินการกับเด็กไว้เป็นพยานเสียก่อนตามข้อ 79 และหากมีความจำเป็นก็ให้ดำเนินการขอสืบเด็กเป็นพยานไว้ก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 237 ทวิ

ส่วนที่ 3

การดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

ข้อ 179 (วิธีปฏิบัติ)

ให้นำความในระเบียบนี้นอกจากหมวดที่ 5 การดำเนินคดีชั้นศาลสูง และหมวดที่ 6 การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวด้วยโดยอนุโลม

ข้อ 180 (การตรวจจำนวนและการรับฟังข้อเท็จจริง)

การพิจารณาตั้งสำนวนคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้ต้องหา พนักงานอัยการพึงรับฟังรายงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวกับผู้ต้องหา แต่ไม่ให้รับฟังรายงานเช่นว่านั้นในทางที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหา

ข้อ 181 (การพิจารณาดำเนินการสอบสวนที่ผู้อำนวยการสถานพินิจแจ้งความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง)

ในกรณีที่ได้รับหนังสือแจ้งความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 63 ให้พนักงานอัยการพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนประกอบกับความเห็นดังกล่าว แล้วทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นจนถึงรองอธิบดีเพื่อส่ง เว้นแต่กรณีที่ยังไม่ได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน ให้พนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแจ้งความเห็นดังกล่าว แล้วเก็บรอไว้ร่วมพิจารณาพร้อมกับสำนวนการสอบสวน

หากรองอธิบดีเห็นชอบด้วยกับความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้องตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 63 แต่ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ให้ออกคำสั่งฟ้องหรือสั่งเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร เมื่อรองอธิบดีมีคำสั่งประการใดแล้ว ให้เสนออธิบดีเพื่อทราบ

ในกรณีที่พนักงานอัยการได้รับหนังสือแจ้งความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจดังกล่าวในวรรคหนึ่ง หลังจากที่ได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือมีคำสั่งฟ้องเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ต้องหา หรือได้ยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแล้ว ให้ทบทวนความเห็นควรสั่งฟ้องหรือคำสั่งฟ้องนั้นอีกครั้ง โดยพิจารณาคำเนิการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ต้องกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งฟ้องเดิม หรือเห็นสมควรถอนฟ้องคดี ให้พิจารณาคำเนิการตามข้อ 6 วรรคท้าย หรือข้อ 128 แล้วแต่กรณี

ข้อ 182 (วิธีปฏิบัติกรณีที่มีการกระทำของเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ต้องหาไม่มีความคิด หรือพยานหลักฐานไม่พอฟ้อง หรือมีเหตุอื่นที่ควรสั่งไม่ฟ้องหรือยุติการดำเนินคดี)

กรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจส่งหนังสือแจ้งความเห็นดังกล่าวในข้อ 181 ไปยังพนักงานอัยการนั้น หากพนักงานอัยการเห็นว่าข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนปรากฏว่าการกระทำของเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ต้องหาไม่มีความคิด หรือพยานหลักฐานไม่พอฟ้อง หรือมีเหตุอื่นที่ควรสั่งไม่ฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น หรือควรสั่งยุติการดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการผู้มีอำนาจดำเนินคดีออกคำสั่งไม่ฟ้องหรือสั่งยุติการดำเนินคดีด้วยข้อเท็จจริงและเหตุผลดังกล่าว แล้วดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 หรือกฎหมายอื่น หรือตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณีต่อไป

กรณีดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการนำหนังสือแจ้งความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจเก็บรวมสำนวนการสอบสวนไว้

ข้อ 183 (การชี้ขาดความเห็นแย้งสำนวนการสอบสวนซึ่งมีหนังสือแจ้งความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องของผู้อำนวยการสถานพินิจ)

สำนวนการสอบสวนซึ่งดำเนินการตามประมวลกฎหมายและวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 ดังกล่าวในข้อ 182 นั้น หากเป็นกรณีที่อัยการสูงสุดต้องชี้ขาดความเห็นแย้งให้นำความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 63 ซึ่งรวมอยู่ในสำนวนการสอบสวนมาประกอบการพิจารณาสั่งตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ 184 (การแจ้งความเห็นและคำสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจทราบ)

กรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 63 ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจตามแบบพิมพ์ อ.ก. 27 ข.

กรณีที่พนักงานอัยการไม่พิจารณาคำเนินการตามหนังสือแจ้งความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องของผู้อำนวยการสถานพินิจตามวรรคหนึ่ง โดยมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 หรือกรณีสั่งเป็นอย่างอื่น ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจทราบ ตามแบบพิมพ์ อ.ก. 27 ค.

การแจ้งความเห็นและคำสั่งดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กระทำโดยไม่ชักช้า

ข้อ 185 (การใช้ดุลพินิจเพื่อแก้ไขผู้กระทำความผิด)

ในคดีที่มีอัตราโทษแต่ละฐานความผิดจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี และคดีนั้นจะต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัว หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การฟ้องคดีเป็นการทำลายโอกาสกลับเข้าสู่สังคมของเด็กหรือเยาวชน เมื่อเด็กหรือเยาวชนนั้นอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้องและเด็กหรือเยาวชนยอมอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อีกทั้งสมควรแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาคำเนินการแล้วเสนอความเห็นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 63 ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นตามลำดับชั้นจนถึงรองอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง

กรณีตามวรรคหนึ่งหากรองอธิบดีไม่เห็นชอบด้วย ให้ออกคำสั่งฟ้อง แต่ถ้าเห็นชอบด้วย ให้แจ้งผู้อำนวยการสถานพินิจเพื่อดำเนินการต่อไปตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด และเมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจเสนอความเห็นแล้วให้นำความในข้อ 181 และ ข้อ 184 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 63 ตามที่ได้รับแจ้งจากพนักงานอัยการดังกล่าวในวรรคก่อน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุดเพื่อแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของผู้อำนวยการสถานพินิจ

ข้อ 186 (วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนที่ต้องขออนุญาตฟ้อง)

ให้นำความในหมวดที่ 7 ส่วนที่ 2 การปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนที่ต้องขออนุญาตฟ้อง มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวด้วยโดยอนุโลม

ข้อ 187 (การสืบพยานประกอบคำรับสารภาพ)

คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งจำเลยให้การรับสารภาพและต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพของจำเลยนั้น ถ้าศาลเห็นว่าพยานโจทก์ที่เบิกความไปแล้วสามารถรับฟังได้ตามฟ้องแม้จะสืบพยานโจทก์ได้เพียงปากเดียวก็ตาม หรือถ้าศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดีไม่จำเป็นต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ หรือขอคู่สำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการประกอบการพิจารณาโดยไม่ต้องดำเนินการสืบพยานโจทก์ เช่นนี้ พนักงานอัยการสามารถใช้ดุล

พินิจปฏิบัติตามที่ศาลสั่งได้

หากพนักงานอัยการไม่เห็นด้วยกับคำสั่งศาลดังกล่าวในวรรคก่อน ให้พนักงานอัยการ
แถลงคัดค้านคำสั่งศาลไว้ด้วย

หมวดที่ 9

การดำเนินคดีและการปฏิบัติกรณียุติการกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา

ข้อ 188 (อำนาจหน้าที่ของอัยการทหาร)

พนักงานอัยการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอัยการทหาร มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วย
ธรรมนูญศาลทหาร และให้ปฏิบัติตามระเบียบซึ่งกรมพระธรรมนูญหรือกระทรวงกลาโหมกำหนด

ข้อ 189 (วิธีปฏิบัติในการควบคุมตัวทหารผู้ต้องหา)

เมื่อพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวทหารผู้ต้องหาให้พนักงาน
อัยการพิจารณาดำเนินการ ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ต่อไป

กรณียุติการผู้ต้องหาอยู่ในการควบคุมของผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหาร และพนักงาน
อัยการสั่งฟ้องไม่ทันในวันที่ยื่นสำนวนพร้อมตัวทหารผู้ต้องหา และเป็นกรณีที่มีได้มีการสั่งให้ปล่อยชั่วคราว
ในกรุงเทพมหานคร ให้พนักงานอัยการมอบตัวทหารผู้ต้องหาให้อยู่ในความควบคุมของ
พนักงานสอบสวน ส่วนในจังหวัดอื่น ให้ฝากตัวผู้ต้องหาให้เรือนจำควบคุมไว้

ข้อ 190 (วิธีปฏิบัติในการฟังคำพิพากษา)

ให้อัยการทหารยื่นคำร้องต่อศาลทหารชั้นต้นให้ปรากฏในสำนวนของศาลว่า เมื่อศาล
จะอ่านคำพิพากษาศาลทหารกลางให้คู่ความฟังในกรณีที่จำเลยถูกส่งตัวไปขังหรือจำคุกที่เรือนจำต่างห้อง
ที่ ขอให้ศาลอ่านคำพิพากษาศาลทหารกลางให้โจทก์ฟังก่อนก่อนที่จะส่งคำพิพากษาไปอ่านให้จำเลยฟัง
หรือไม่ก็ขอให้อ่านให้คู่ความฟังพร้อมกัน โดยอ้างเหตุเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เพื่อโจทก์จะ
ได้มีโอกาสยื่นฎีกาได้ทันกำหนดอายุความ

คำร้องดังกล่าวในวรรคก่อน ควรยื่นพร้อมกับอุทธรณ์ในกรณีที่อัยการทหารอุทธรณ์
หรือเมื่อได้รับสำเนาอุทธรณ์ของจำเลยในกรณีที่ฝ่ายนั้นอุทธรณ์ ก็ให้ยื่นโดยพลันหรืออาจจะขอขยาย
ระยะเวลาฎีกาก็ได้ แล้วแต่กรณี

ข้อ 191 (การแข่งขันผลคดีเพื่อการประสานงาน)

คดีที่ทหารเป็นผู้ต้องหาและอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องหรือมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังฝ่ายทหาร และหากศาลยุติธรรมมีคำพิพากษา ให้พนักงานอัยการแจ้งคำพิพากษาของทุกชั้นศาลไปยังฝ่ายทหารด้วย

ในกรณีที่ศาลยุติธรรมเป็นผู้สั่งปล่อยตัวทหารผู้กระทำความผิดและไม่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมารับตัว ให้พนักงานอัยการแจ้งให้ทหารผู้นั้นไปรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด

ข้อ 192 (กำหนดระยะเวลาในการอุทธรณ์หรือฎีกา)

การอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารชั้นต้นในเวลาปกติ และการฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารกลางในเวลาปกติ ให้ดำเนินการภายใน 15 วัน นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารชั้นต้นหรือศาลทหารกลางให้จำเลยฟัง

หมวดที่ 10

วิธีปฏิบัติภายหลังคดีเสร็จสิ้นแล้ว

ข้อ 193 (วิธีปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับผลคดี ของกลาง และสำนวน)

การแข่งขันผลคดี การแข่งขันของกลาง การเก็บรักษาของกลาง การเก็บและการทำลายสำนวน ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ 194 (การขอบังคับคดี)

กรณีที่มีคำพิพากษาของศาลในคดีอาญาให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่ผู้เสียหาย เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งสิทธิในการบังคับคดีให้ผู้เสียหายทราบ

ข้อ 195 (หน้าที่รับทราบคำพิพากษา)

ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนมีหน้าที่รับทราบคำพิพากษาด้วยตนเอง แล้วจัดทำ อ.ก.13 และ อ.ก. 14 คัดสำนวน ในกรณีที่ไม้อาจรับทราบได้ด้วยตนเอง อาจมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ผู้รับมอบหมายมีหน้าที่ต้องจัดทำ อ.ก.13 และ อ.ก.14 ระบุให้ชัดเจนถึงสาเหตุขัดข้องที่เจ้าของสำนวนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ แล้วส่งให้เจ้าของสำนวนดำเนินการต่อไป

ข้อ 196 (การคัดคำพิพากษา)

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการจัดให้เจ้าหน้าที่ธุรการหรือนิติกรจำนวนหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่คัดคำพิพากษาโดยเฉพาะ คอยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ธุรการของศาลเพื่อขอคัด คำพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ในกรณีที่มีปัญหาเพื่อพิจารณาชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาคดีนั้น ตลอดจนขอคัดคำพิพากษาศาลฎีกาในกรณีที่จะต้องรายงานสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาเสนอสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ 197 (การเสนอผลคดีให้อัยการสูงสุดทราบ)

ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอสำนวนคดีที่เสร็จในศาลชั้นต้นพร้อม อ.ก.14 ต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ และหากหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาเห็นว่าผลคดีใดมีความสำคัญควรเสนอให้อัยการสูงสุดทราบ ก็ให้รายงานผ่านอธิบดี

ข้อ 198 (การส่งคำพิพากษาศาลฎีกาให้สำนักงานอัยการสูงสุด)

การส่งคำพิพากษาศาลฎีกาให้สำนักงานอัยการสูงสุด ให้อัยการศาลสูงเจ้าของสำนวนเป็นผู้รับรองสำเนาและส่งสำนักงานอัยการสูงสุดภายใน 1 เดือน เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้รับรองสำเนาและเสนอตามลำดับชั้นถึงสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ 199 (การส่งคำพิพากษาในคดีที่มีการชี้ขาดหรือรับรองให้อุทธรณ์หรือฎีกา)

คดีซึ่งอัยการสูงสุดชี้ขาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 ให้ฟ้อง ให้อุทธรณ์ หรือให้ฎีกา หรือคดีที่อัยการสูงสุดได้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกา ให้พนักงานอัยการแต่ละชั้นศาลส่งสำเนาคำพิพากษาคดีนั้น ๆ ทุกชั้นศาลไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ 200 (การพิจารณาคำพิพากษาศาลฎีกา)

ในการพิจารณาคำพิพากษาศาลฎีกา ให้อธิบดีอัยการฝ่ายวิชาการเสนอความเห็นรายงานผลการตรวจสอบต่ออัยการสูงสุดเฉพาะในคดีที่อัยการสูงสุดชี้ขาดให้ฟ้อง ให้อุทธรณ์ ให้ฎีกา หรือคดีที่อัยการสูงสุดได้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกา หรือคดีอื่นใดที่อธิบดีอัยการฝ่ายวิชาการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีปัญหาสำคัญหรือควรแก่การศึกษาเท่านั้น ส่วนคดีนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ให้อธิบดีอัยการฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับทราบแล้วเป็นอันยุติ

ถ้าหากมีความจำเป็นต้องเรียกสำนวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อตรวจสอบประกอบการพิจารณาคำพิพากษาของศาลฎีกา ให้อธิบดีอัยการฝ่ายวิชาการเสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อออกคำสั่ง

หมวดที่ 11

การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

ข้อ 201 (หลักการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่)

การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อยกเลิกคำพิพากษาเดิมซึ่งถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิด หากปรากฏหลักฐานขึ้นใหม่ว่าบุคคลผู้นั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด พนักงานอัยการหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งมีสิทธิขอค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตลอดจนสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปเพราะผลของคำพิพากษานั้นคืน

ข้อ 202 (อำนาจหน้าที่ในการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่)

กรณีมีเหตุตามกฎหมายที่จะรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ หากพนักงานอัยการเห็นสมควร หรือมีการร้องขอจากบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามกฎหมาย ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้

ข้อ 203 (กำหนดเวลาในการยื่นคำร้อง)

คำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ต้องยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ได้พิพากษาคดีนั้น หรือศาลอื่นที่มีเขตอำนาจแทนศาลนั้น ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 อันเป็นเหตุที่จะขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ หรือภายในสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาในคดีเดิมถึงที่สุด เว้นแต่มีพฤติการณ์พิเศษ

ข้อ 204 (การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่)

เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐาน ให้พนักงานอัยการสอบสวนผู้ร้องพยานผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการทั้งหลายอื่นที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่คดี เพื่อให้ได้ความว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิและมีเหตุตามกฎหมายที่จะยื่นคำร้องขอให้ รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้ ตลอดจนความประสงค์ที่จะขอรับค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน

ข้อ 205 (การพิจารณาคำร้อง)

เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวในข้อ 204 เสร็จแล้ว ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจว่าควรยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่หรือไม่ แล้วเสนอสำนวนไปยังอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง อธิบดีมีคำสั่งประการใด ให้รายงานอัยการสูงสุดโดยเร็ว

ข้อ 206 (กรณีพนักงานอัยการเป็นผู้ร้องขอให้หรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่)

คำร้องขอให้หรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่จะต้องระบุเหตุตามกฎหมาย โดยละเอียด ชัดแจ้ง และถ้าประสงค์จะขอค่าทดแทนเพื่อการที่บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดย คำพิพากษาถึงที่สุดหรือขอสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน จะต้องระบุในคำร้องนั้นด้วย

ข้อ 207 (กรณีบุคคลอื่นเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้หรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่)

กรณีที่บุคคลอื่นเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้หรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำเนาคำร้องและแจ้งวันนัดไต่สวนจากศาล ให้พนักงานอัยการไปฟังการ ไต่สวนและซักค้านพยานของผู้ร้องด้วย

ข้อ 208 (การยื่นคำคัดค้าน)

กรณีที่บุคคลอื่นเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้หรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อศาลอุทธรณ์สั่งรับคำร้องแล้ว ก่อนวันสืบพยาน ให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำคัดค้านตามที่เห็นสมควรและเตรียมพยานหลักฐานเข้าสืบภายหลังที่สืบพยานผู้ร้องเสร็จแล้ว

ในกรณีที่มีความเห็นไม่ควรยื่นคำคัดค้าน ให้รีบทำความเห็นเสนออธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง คำสั่งของอธิบดีให้เป็นอันยุติ

ข้อ 209 (การอุทธรณ์หรือฎีกา)

ให้นำความในหมวดที่ 5 ว่าด้วยการดำเนินคดีชั้นศาลสูง มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์หรือฎีกาในหมวดนี้ โดยอนุโลม

ข้อ 210 (วิธีปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับผลคดี)

กรณีที่พนักงานอัยการเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้หรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อคดีถึงที่สุดให้แจ้งผลคดีให้อัยการสูงสุดและผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยเร็ว

หมวดที่ 12 การแก้ต่างคดีอาญา

ข้อ 211 (หลักการในการแก้ต่างคดีอาญา)

การใช้ดุลพินิจในการรับแก้ต่างคดีอาญาให้แก่หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือราษฎร ต้องเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของแผ่นดินคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่ได้กระทำไปตามหน้าที่หรือได้กระทำตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายด้วยความสุจริต และต้องคำนึงถึงการให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งด้วย แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ

ข้อ 212 (การรับเรื่องและตั้งจ่ายสำนวน)

ในกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอาญาเป็นผู้พิจารณาตั้งจ่ายเรื่อง แก้ต่างคดีอาญาให้แก่สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาที่รับผิดชอบ เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาได้รับเรื่องแล้วให้ลงรับในสารบบความอาญาที่แก้ต่าง (ส.5) ทันที ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ตั้งจ่ายสำนวนให้แก่พนักงานอัยการในบังคับบัญชา

ในต่างจังหวัด เมื่อรับเรื่องแก้ต่างคดีอาญาแล้วให้ลงรับในสารบบความอาญาที่แก้ต่าง (ส.5) ทันที ให้อัยการจังหวัดเป็นผู้ตั้งจ่ายสำนวนให้แก่พนักงานอัยการในบังคับบัญชา

ข้อ 213 (การรวบรวมพยานหลักฐาน)

ในการรวบรวมพยานหลักฐาน ให้พนักงานอัยการวิเคราะห์คำฟ้อง ข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงที่โจทก์ใช้เป็นข้ออ้าง แล้วสอบถามผู้ถูกฟ้องถึงข้อต่อสู้ให้ครบถ้วนทุกประเด็น แล้วบันทึกคำให้การ (อ.ก.22) รวมไว้ในสำนวน ในกรณีที่ผู้ถูกฟ้องจัดทำคำให้การเป็นหนังสือให้รวมไว้ในสำนวน แล้วส่งผู้ถูกฟ้องหรือผู้แทนให้รวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อต่อสู้ รวมทั้งข้อเท็จจริงที่ จะต้องใช้ในการซักค้านพยานในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และอื่น ๆ ที่จำเป็นให้เพียงพอแก่การพิจารณารับแก้ต่าง และหากเห็นสมควร พนักงานอัยการอาจให้ความร่วมมือในการแสวงหาพยานหลักฐานหรือสอบพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมไว้ในสำนวนด้วยก็ได้

หน่วยงานของรัฐที่ร้องขอ มีหน้าที่สั่งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง หากไม่อาจทำได้โดยลำพังให้ขอความช่วยเหลือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรณีที่ผู้ร้องขอ ไม่ให้ความร่วมมือในการรวบรวมพยานหลักฐาน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้พนักงานอัยการส่งเรื่องคืนผู้ร้องขอ โดยให้อธิบดีเป็นผู้มีอำนาจสั่งคืน เว้นแต่กรณีหน่วยงานของรัฐถูกฟ้องเป็นจำเลย ให้พนักงานอัยการทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาตั้ง

ข้อ 214 (ผู้มีอำนาจสั่งคดี)

ในกรณีที่มีความเห็นควรรับแก้ต่าง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ออกคำสั่งรับแก้ต่าง กรณีที่มีความเห็นควรไม่รับแก้ต่าง ให้อธิบดีเป็นผู้ออกคำสั่งรับหรือไม่รับแก้ต่าง เมื่ออธิบดีมีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น เว้นแต่กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้ถูกฟ้องขอให้อัยการสูงสุดชี้ขาดในเรื่องไม่รับแก้ต่างและอัยการสูงสุดมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับแก้ต่าง ให้พนักงานอัยการทำหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้ร้องขอให้ดำเนินการแก้ต่างคดีอาญาทราบทันที

คดีที่ประชาชนสนใจหรือคดีสำคัญ เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาหรือสำนักงานอัยการจังหวัดได้รับสำนวนแก้ต่างคดีอาญาแล้ว ให้รายงานตามลำดับชั้นจนถึงอัยการสูงสุดทันที

ข้อ 215 (เจ้าพนักงานหรือราษฎรที่พนักงานอัยการได้มีคำสั่งฟ้องคดีอาญาแล้ว)

คดีอาญาใดที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือราษฎรในคดีนั้นแล้ว ห้ามมิให้พนักงานอัยการไม่ว่าจะเป็นคนเดียวกับผู้สั่งฟ้องหรือไม่ก็ตาม รับแก้ต่างคดีอาญาให้กับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือราษฎรนั้น

ข้อ 216 (กรณีการแก้ต่างเจ้าพนักงานและราษฎรในคดีวิสามัญฆาตกรรม)

ในกรณีที่เจ้าพนักงานหรือราษฎรในคดีวิสามัญฆาตกรรม ถูกฟ้องคดีอาญาก่อนที่อัยการสูงสุดจะมีคำสั่งในคดีวิสามัญฆาตกรรม ให้พนักงานอัยการรอการพิจารณารับหรือไม่รับแก้ต่างคดีอาญาให้กับบุคคลดังกล่าว จนกว่าอัยการสูงสุดจะมีคำสั่งในคดีวิสามัญฆาตกรรมแล้ว

เมื่อได้รับการร้องขอและคดีมีเหตุอันสมควร พนักงานอัยการขอมใช้ดุลพินิจรับแก้ต่างคดีอาญาให้กับราษฎรผู้ร่วมกระทำการกับเจ้าพนักงานในคดีวิสามัญฆาตกรรมได้ หากคดีวิสามัญฆาตกรรมดังกล่าวอัยการสูงสุดได้มีคำสั่งไม่ฟ้องแล้วและข้อเท็จจริงฟังได้ว่าราษฎรผู้นั้นได้ร่วมกระทำการกับเจ้าพนักงานในคดีดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ฟังข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ไป

ข้อ 217 (การให้บุคคลภายนอกเป็นทนายเข้าร่วมดำเนินคดีกับพนักงานอัยการ)

ในคดีซึ่งพนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีไว้แล้ว หากด้วยความแสดงความประสงค์ขอแต่งตั้งทนายความเข้าร่วมแก้ต่างคดีกับพนักงานอัยการ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาอนุญาตให้กระทำได้

ในกรณีที่มีทนายความเข้าร่วมแก้ต่างคดีกับพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าทนายความจะกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ ให้คดีของพนักงานอัยการเสียหาย ให้พนักงานอัยการพิจารณาขอให้ทนายความละเว้นหรือกระทำการนั้น ๆ ได้ หากทนายความดังกล่าวไม่ยินยอมปฏิบัติตาม ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจขอถอนตัวจากการรับแก้ต่างคดีเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ 218 (การขอลอนตัวของพนักงานอัยการ)

เมื่อพนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีไว้แล้ว หากความปรากฏในภายหลังว่า มีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้พนักงานอัยการเห็นว่าไม่สมควรรับแก้ต่างคดีอีกต่อไป ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจกับผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีเพื่อสั่ง เมื่ออธิบดีมีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติไปตามนั้น และแจ้งให้ ผู้ร้องขอทราบ กรณีที่คดีอยู่ในชั้นศาล ให้พนักงานอัยการแถลงขอลอนตัวให้ศาลทราบด้วย

ข้อ 219 (การแถลงให้ศาลทราบถึงการรับแก้ต่าง)

เมื่อมีคำสั่งรับแก้ต่างคดีแล้ว ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนยื่นคำแถลง ต่อศาล โดยให้ระบุในคำแถลงให้ชัดเจนถึงเหตุผลในการรับแก้ต่าง และอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ.2498 มาตรา 11 (3) พร้อมทั้งระบุชื่อพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการแก้ต่างให้แก่จำเลยแต่ละคนไว้ด้วย โดยไม่ต้องยื่นใบแต่งตั้งนาย

ข้อ 220 (การตามประเด็น)

ในกรณีที่มีการส่งประเด็นคดีแก้ต่างไปสืบพยานที่ศาลอื่น ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนตามประเด็นไปสืบพยานด้วยตนเอง เว้นแต่กรณีที่มีเหตุอันสมควรและไม่ทำให้คดีเสียหาย ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำบันทึกเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อขออนุญาตส่งประเด็นไปให้พนักงานอัยการประจำศาลที่รับประเด็นว่าความแทน เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการส่งประการใด ให้ปฏิบัติตามนั้น

ข้อ 221 (ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี)

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ต่างคดีอาญา ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 222 (การแจ้งคำสั่งและคำพิพากษา)

เมื่อศาลได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาในคดีที่รับแก้ต่างประการใด ให้พนักงานอัยการทำหนังสือแจ้งคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ผู้ร้องขอทราบ เว้นแต่ผู้ร้องขอได้ทราบแล้ว

ข้อ 223 (การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา)

เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาในคดีแก้ต่างแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดี เสนอสำนวนพร้อมความเห็นชั้นศาลพิพากษามาแบบ อ.ก.14 ต่อหัวหน้าพนักงานอัยการภายใน 5 วันนับแต่วันฟังคำพิพากษา และให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็น ผู้ออกคำสั่งว่าจะอุทธรณ์หรือฎีกาหรือไม่ แล้วแจ้งผลคดีให้ผู้ร้องขอทราบ

ในกรณีที่พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีเห็นควรยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา ให้ร่างคำฟ้อง
อุทธรณ์หรือคำฟ้องฎีกา เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพร้อมสำนวนและความเห็น

ข้อ 224 (การแก้อุทธรณ์และแก้ฎีกา)

ในกรณีที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอุทธรณ์หรือฎีกา หากเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการผู้
ดำเนินคดีทำคำแก้อุทธรณ์หรือคำแก้ฎีกาทันที โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการตรวจร่าง.

ประกาศ ณ วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) เรวัต ฉ่ำเฉลิม

(นายเรวัต ฉ่ำเฉลิม)

อัยการสูงสุด